

Elżbieta KNAPEK
Biblioteka Naukowa PAU i PAN
w Krakowie

Rachunki kolegium wikariuszy wieczystych katedry krakowskiej z lat 1493–1495 i 1497–1498

Instytucja wikariuszy, czyli zastępców prałatów i kanoników, pojawiła się w Polsce na początku XIII w. Jednym z kościołów katedralnych, przy którym funkcjonować zaczęli wówczas wikariusze, była katedra wawelska. *Kalendarz katedry krakowskiej* pod datą 11 XI 1207 notuje informację o śmierci dwóch wikariuszy: Mikołaja i Jana¹. Na dokumencie biskupa krakowskiego Wincentego Kadłubka dla klasztoru jędrzejowskiego z 1210 r. świadcował między innymi subkustosz Henryk, zastępca Mikołaja, ówczesnego kustosa katedry krakowskiej². Z czasem liczba wikariuszy katedralnych pojawiających się w źródłach systematycznie rosła³. Dwa lata później — 11 V 1212 — świadkami ugody pomiędzy rycerzem Radwanem a kanonikiem krakowskim Pęśławem i jego siostrą było 5 wikariuszy katedry krakowskiej: Stefan, Mikołaj, Piotr, Herman i Zdzisław⁴. Początkowo wikariusze katedralni byli osobistymi zastępcami kanoników i prałatów, dowolnie przez nich powoływanymi i odwoływanymi⁵. Wspólnota wikariuszy katedry krakowskiej zaczęła się tworzyć dopiero w pierwszej połowie XIV w., za rządów biskupów Nankera i Jana Grotowica. W dokumencie biskupa Jana Grotowica z 1 X 1336 wikariusze katedralni zostali określani jako *collegium* oraz *societas*⁶. Zwroty te świadczą dowodnie, iż w tym czasie wikariusze katedry krakowskiej tworzyli już wspólnotę. Z tego okresu nie są znane żadne regulacje prawne dotyczące organizacji i funkcjonowania tej wspólnoty. Statuty kolegium wikariuszy wieczystych katedry krakowskiej znane są dopiero z kopii z pierwszej połowy XVI w.⁷ W zbiorze tym skopiowano jednak starsze statuty, z których najstarszy datowany jest na trzecią dekadę XV w. Statuty określały ustrój wewnętrzny kolegium oraz obowiązki i prawa jego członków.

Z ramienia kapituły katedralnej władzę zwierzchnią nad kolegium wikariuszy wieczystych sprawował dziekan, który udzielał kandydatom do kolegium instytucji kanoniczej i sprawował nad nimi jurysdykcję. Na czele kolegium stał wicedziekan. Kolegium wikariuszy katedry krakowskich obywatło corocznie dwie kapituły generalne, które obradowały przez dwa tygodnie⁸. Jedna zbierała się na dwa tygodnie przez uroczystością św. Stanisława w maju (8 V), a druga dwa tygodnie przed wrześniowymi obchodami ku czci św. Stanisława (27 IX).

¹ *Najdawniejsze roczniki krakowskie i kalendarz*, wyd. Z. Kozłowska-Budkowa, w: MPH s.n., t. 5, Warszawa 1978, s. 169.

² KDMłp., t. 2, Kraków 1886, nr 380.

³ J. Wieczorek, *Wikariusze katedry krakowskiej w XIII i XIV stuleciu*, „*Nasza Przeszłość*”, 78, 1992, s. 71–126.

⁴ KDKK, t. 1, Kraków 1874, nr 8.

⁵ A. Radziwiński, *Wikariusze katedralni w Polsce średniowiecznej*, *Rocz. Hist.*, 76, 2010, s. 20.

⁶ KDKK, t. 1, nr 158.

⁷ Z. Leszczyńska, *Średniowieczne statuty wikariuszów katedry krakowskiej*, „*Nasza Przeszłość*”, 10, 1959, s. 391–408.

⁸ Tamże, s. 400 n.

Do podstawowych obowiązków wikariuszy wieczystych należało sprawowanie, w zastępstwie kanoników i prałatów, liturgii w kościele katedralnym. Wikariusze zobligowani byli między innymi do odprawiania codziennego oficjum, mszy przy bocznych ołtarzach, anniwersarzy, udziału we mszy konwentualnej oraz procesjach. Z racji ciężących na nich obowiązków liturgicznych wikariusze katedralni zobowiązani byli do posiadania święceń kapłańskich⁹ i do stałej rezydencji przy katedrze. Kolegialność wikariuszy wieczystych zasadzała się na czterech zasadniczych fundamentach, mianowicie na prawie do decydowania o swoich wewnętrznych sprawach, dysponowania własnym majątkiem, do używania własnej pieczęci i wystawiania dokumentów. Związane z tym były również określone przywileje, jak prawo do miejsca w chórze i w hierarchii kościelnej oraz do noszenia almucji (popielicowych, wiewiórczych).

Wspólny majątek kolegium wikariuszy wieczystych katedry krakowskiej narastał od początku XIV w. Składały się na niego dochody ze wsi własnej (*fundus*) Kurdwanów¹⁰, dziesięciny pieniężne z Nowej Góry¹¹, Miękini, Czyrmnej oraz dziesięciny snopowe w Kędzierzynie, Kwapince, Stryszowej¹², Czaplach Małych¹³, Łomnej, Połomiu¹⁴, Olchowej, Pogwizdowie¹⁵, Rzeplinie¹⁶, Pielgrzymowicach¹⁷, Jerzmanowicach¹⁸, Nieszkowicach, Ostrężnicy, Sieradźce, Wolicy i Zawadzie. Ponadto czerпали dochody z bachmistrzostwa w żupach bocheńskich¹⁹. Ważnym źródłem ich dochodów były czynsze zabezpieczone na dobrach ziemskich: Łękawica i Łęki²⁰, Skotniki, Garlica²¹, Przyłek, Mierzawa, Pokrzywnica oraz na żupach wielickich i bocheńskich²². Kolegium posiadało również kilka nieruchomości zlokalizowanych w obrębie aglomeracji krakowskiej. Poza domami na wzgórzu wawelskim²³, wikariusze katedralni byli właścicielami kilku posesji przy ulicach Kanoniczej i Poselskiej w Krakowie²⁴, na Kazimierzu oraz na Stradomiu. W ich posiadaniu był również duży kompleks nieruchomości na Kleparzu²⁵, na który składały się między innymi: dom przy rynku kleparskim z zapisu Katarzyny Drzazdziny²⁶ oraz dwa domy legowane przez Mikołaja z Komornik, kanonika krakowskiego²⁷. Ponadto ich dochody były uzupełniane przez wpływy z anniwersarzy, ofiar zebranych w katedrze w czasie obchodów ku czci św. Stanisława²⁸ i innych uroczystości oraz różne okazjonalne donacje.

Zarząd majątkiem wikariuszy wieczystych katedry krakowskiej sprawowało dwóch prokuratorów (*divisores*), których wybierano na wiosennej kapitule generalnej. Do ich zadań należało odbieranie należnych kolegium świadczeń, czyli pieniędzy bądź zboża. Musieli też zatroszczyć się o sprzedaż zboża i darów materialnych, z których dochody miały być przeznaczone na wynagrodzenie wikariuszy. Ich trosce powierzona była również dbałość o naprawę i konserwację domów należących do kolegium.

⁹ Tamże, s. 396.

¹⁰ KDKK, t. 1, nr 106, t. 2, nr 354.

¹¹ KDKK, t. 1, nr 158.

¹² KDKK, t. 1, nr 163.

¹³ KDKK, t. 1, nr 191.

¹⁴ KDKK, t. 1, nr 203.

¹⁵ KDKK, t. 1, nr 210.

¹⁶ KDKK, t. 1, nr 233, *Zbiór dokumentów katedry i diecezji krakowskiej*, wyd. S. Kuraś [dalej: ZDKK], t. 2, Lublin 1973, nr 367.

¹⁷ KDKK, t. 2, nr 289.

¹⁸ ZDKK, t. 2, nr 214.

¹⁹ ZDMłp., t. 6, Wrocław 1974, nr 1591.

²⁰ Archiwum Kurii Metropolitalnej w Krakowie, *Acta officialia*, AOff. 12, s. 68.

²¹ J. Długosz, *Liber beneficiorum dioecesis Cracoviensis*, wyd. A. Przezdziecki [dalej: Długosz, *Liber beneficiorum*], t. 1, w: tegoż, *Opera omnia*, t. 7, Kraków 1863, s. 134, 170 n.; t. 2 w: tegoż, *Opera omnia*, t. 8, Kraków 1864, s. 147; t. 3, w: tegoż, *Opera omnia*, t. 9, Kraków 1864, s. 70.

²² Archiwum Krakowskiej Kapituły Katedralnej [dalej: AKKK], *Liber privilegiorum vicariorum*, s. 49–51.

²³ ZDKK, t. 1, nr 99, 111, t. 2, nr 524, 532.

²⁴ ZDMłp., t. 6, nr 1564.

²⁵ ZDMłp., t. 2, nr 460.

²⁶ ZDKK, t. 1, nr 157, 167.

²⁷ ZDKK, t. 1, nr 135, 140.

²⁸ KDKK, t. 1, nr 158, ZDKK, t. 1, nr 161.

Do ich obowiązków należało także rozdzielanie dystrybucji codziennych pomiędzy członków kolegium. Na wiosennej kapitule generalnej prokuratorzy zobowiązani byli do składania sprawozdania z rocznej działalności.

Niewiele zachowało się średniowiecznych rachunków kościelnych z terenu polskiej prowincji kościelnej. Nad wyraz ubogi jest stan zachowania rachunków kapituł katedralnych i kolegiackich. Z lat 1389–1390 pochodzą fragmenty rejestrów prokuratora kapituły krakowskiej Zbigniewa z Nasiechowic²⁹. Kolejna chronologicznie księga rachunków prokuratorów kapituły krakowskiej pochodzi dopiero z lat 1514–1526³⁰. Do naszych czasów przetrwały ponadto piętnastowieczne rachunki dwóch kapituł kolegiackich: łączyckiej z lat 1404–1448³¹ oraz głogowskiej z lat 1428–1432 i 1460³². Rachunki kolegiów niższego duchowieństwa są reprezentowane przez: rachunki wikariuszy kolegiaty głogowskiej z lat 1368–1399, 1419–1426, 1471–1484, 1484–1501³³, kolegium mansjonarzy kolegiaty św. Krzyża we Wrocławiu z lat 1464–1485³⁴ oraz wikariuszy katedry krakowskiej z lat 1493–1495 i 1497/98. Zupełną rzadkością są zachowane rachunki kościołów parafialnych. Dobrze przechowały się jedynie rejestry rachunkowe parafii św. Elżbiety we Wrocławiu z lat 1481–1522³⁵. Podobny charakter mają rachunki prokuratora Uniwersytetu Krakowskiego z wydatków na kościół w Luborzycy z lat 1507–1518³⁶. W XV w. rejestry przychodów i rozchodów prowadziły powszechnie domy zakonne. Z tego okresu zachowały się wyłącznie pojedyncze księgi rachunkowe dwóch klasztorów: kanoników regularnych w Kłobucku z lat 1465–1585³⁷ oraz dominikanów we Wrocławiu z lat 1487–1500³⁸. Niewiele późniejsze są rejestry rachunkowe dwóch innych klasztorów krakowskich: augustianów i dominikanów. Pierwszy z nich dysponuje księgami rachunkowymi z lat 1502–1508 i 1507–1515³⁹, zaś drugi z lat 1504–1529, 1517–1603⁴⁰. Stosunkowo dobrze reprezentowane są rachunki szpitali wrocławskich. Do dziś zachowały się księgi rachunkowe szpitala św. Ducha z lat 1497–1522, szpitala św. Krzyża z lat 1478–1479 oraz szpitala św. Trójcy z lat 1485–1487⁴¹. Wymienić należy również rachunki bractwa altaryzistów wrocławskich z lat 1446–1519 i 1494–1540⁴².

Tylko nieliczne księgi rachunków zostały wydane drukiem. Podkreślić należy, iż większość tych publikacje jest dorobkiem dziewiętnastowiecznego edytorstwa. W 1888 r. Wojciech Kętrzyński opublikował fragmenty rachunków prokuratora kapituły krakowskiej Zbigniewa z Nasiechowic z lat 1389–1390⁴³, a kilkadziesiąt lat wcześniej Hermann Luchs udostępnił w formie wyciągu rachunki

²⁹ *Rationes Zbignei a Nasiechowice archidiaconi Cracoviensis*, wyd. W. Kętrzyński, w: MPH, t. 5, Lwów 1888, s. 917–926.

³⁰ AKKK., sygn. R.cap. 1. Zob. M. Koczerska, *Rachunki kapituły krakowskiej z początku XVI wieku — analiza zawartości pierwszej zachowanej księgi*, w: *Świat średniowiecza. Studia ofiarowane Profesorowi Henrykowi Samsonowiczowi*, Warszawa 2010, s. 258–275.

³¹ BPAU/PAN w Krakowie, rkps 6658; zob. *Sprawozdania z posiedzeń, sprawozdanie z dnia 28 XI 1900 r.*, „Sprawozdania Komisji do Badania Historii Sztuki w Polsce”, 7, 1906, kol. CXC–CXCI; *Katalog rękopisów Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie*, sygn. 6551–6880, oprac. E. Danowska, E. Knapik, Kraków 2008, s. 13 n.

³² H. Gerlic, *Kapituła głogowska w dobie piastowskiej i jagiellońskiej (1120–1526)*, Gliwice 1993, s. 8.

³³ Tamże.

³⁴ M. Słoń, *Średniowieczne rachunki szpitali wrocławskich*, *Kwart. Hist.*, 105, 1998, z. 2, s. 18, przyp. 4.

³⁵ Tamże.

³⁶ *Słownik historyczno-geograficzny województwa krakowskiego w średniowieczu* [dalej: SHGKr], cz.3, z. 3, Kraków 2000, s. 733.

³⁷ BPAU/PAN w Krakowie, rkps 1967; zob. *Katalog rękopisów Biblioteki PAN, sygnatury 1811–2148*, oprac. Z. Jabłoński, A. Preissner, Wrocław 1962, s. 101; E. Knapik, *Rękopisy średniowieczne w zbiorach Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie*, „Rocznik Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie”, 57, 2012, s. 35 n.; Z. Perzanowski, *Spominki klasztoru kłobuckiego*, „Rocznik Muzeum Okręgowego w Częstochowie. Historia”, 1, 1985, s. 95–117.

³⁸ M. Słoń, *Średniowieczne rachunki*, s. 18, przyp. 4.

³⁹ W. Kolak, *Katalog archiwum oo. Augustianów w Krakowie 1299–1950*, Kraków 1996, s. 172 n.

⁴⁰ M. Zdanek, *Dochody dominikanów krakowskich w I. połowie XVI w.*, w: *Inter oeconomiam coelestem et terrenam. Mendykanci a zagadnienia ekonomiczne*, Kraków 2011, s. 260.

⁴¹ M. Słoń, *Średniowieczne rachunki*, s. 18, przyp. 4.

⁴² Tamże.

⁴³ Zob. przyp. 29.

klasztoru Dominikanów we Wrocławiu⁴⁴. W 2002 r. w serii *Fontes Cracovienses* opublikowane zostały rachunki klasztoru Augustianów przy kościele św. Katarzyny w Kazimierzu⁴⁵. Nad wyraz skąpa jest też literatura poświęcona rachunkowości instytucji kościelnych w średniowiecznej Polsce. Rejestry finansowe szpitali wrocławskich omówił Marek Słoń⁴⁶. Natomiast rachunki kolegiaty łączyckiej były obiektem zainteresowania Anny Kowalskiej i Izabeli Skierskiej⁴⁷. Sposób prowadzenia rejestrów rachunkowych przez prokuratorów kapituły krakowskiej w XVI w. omówiła na przykładzie księgi rachunkowej Jakuba Ercieszowskiego Maria Koczerska⁴⁸. Z kolei Maciej Zdanek na podstawie zapisów w najstarszych księgach rachunkowych zrekonstruował budżet krakowskiego konwentu Dominikanów⁴⁹.

Wiadomość o rachunkach wikariuszy katedralnych krakowskich z końca XV w. zawdzięcza prof. Bożenie Wyrozumskiej⁵⁰, która przed laty, podczas kwerendy w Bibliotece Akademii Nauk Ukrainskiej SSR we Lwowie, odnalazła i skopiowała rękopis Baw. 218, zawierający rachunki kolegium wikariuszy katedry krakowskiej z lat 1493–1495. Bez precyzyjnych wskazówek trudno byłoby ponownie dotrzeć do tego rękopisu, ponieważ dziewiętnastowieczny opis katalogowy jedynie zdawkowo informuje o jego zawartości. Brzmi on: *Zapiski kościelne krakowskie z 1494*. Poprawny opis tego rękopisu dał wprawdzie Wojciech Kętrzyński w artykule poświęconym zbiorom rękopiśmiennym Biblioteki Wiktora Baworowskiego we Lwowie, lecz nie podał jego sygnatury⁵¹. W zbiorze rękopisów dawnej Biblioteki W. Baworowskiego we Lwowie, obecnie stanowiącym część zasobu Naukowej Biblioteki NAN Ukrainy im. W. Stefanyka przechowało się jeszcze pięć innych ksiąg rachunkowych kolegium wikariuszy katedry krakowskiej: jedna z końca XV w. (Baw. 222), dwie z XVI w. (Baw. 217, 220) oraz dwie z przełomu XVII i XVIII w. (Baw. 219, 223). Niestety większość z tych ksiąg została w XIX w. błędnie zidentyfikowana i opisana zapewne przez Henryka Schmitta, bibliotekarza w Bibliotece W. Baworowskiego⁵². Utrudnia to kwerendę źródłową oraz ich opracowanie i wykorzystanie w badaniach. Rękopis Baw. 222 opisano jako *Fragment regestu dziesięcin katedry krakowskiej z w. XVI*, tymczasem zawiera on rachunki kolegium wikariuszy wieczystych krakowskich z roku budżetowego 1497/98. Rękopis Baw. 217 zidentyfikowany jako *Zapiski kościelne krakowskie z roku 1600*, to nic innego jak rachunki tegoż kolegium z roku budżetowego 1600/01. W ten sam sposób opisano rachunki kolegium wikariuszy katedry krakowskiej z lat 1614–1620 (Baw. 219). W przypadku dwóch ksiąg (Baw. 220, 223) przytoczono oryginalne tytuły ksiąg rachunkowych w skróconej formie, która nie oddaje poprawnie zawartości rękopisu. Jedynie uzupełniający ten zbiór rękopis Baw. 221, zawierający rewizję domów wikariuszy wieczystych, został opisany poprawnie.

Do schyłku XVIII w. wikariusze katedry krakowskiej z dużą dbałością przechowywali wytworzoną przez siebie dokumentację gospodarczo-rachunkową. Ta sytuacja uległa zmianie na przełomie XVIII i XIX w. Po pierwszym rozbiore Polski kolegium wikariuszy wieczystych utraciło dochody z terytoriów przyłączonych do monarchii habsburskiej. W 1783 r. kapituła krakowska zmuszona

⁴⁴ H. Luchs, *Baurechnungen des ehemaligen Dominikaner — Convent zu St. Adalbert in Breslau*, „Zeitschrift des Vereins für Geschichte Schlesiens”, 2, 1859, s. 209–317.

⁴⁵ *Dochody i wydatki Konwentu Braci Eremitów św. Augustyna przy klasztorze św. Katarzyny w Kazimierzu, t. 1: 1502–1505*, wyd. K. Jelonek-Litewka, W. Kolak, C. Pirożyńska, Z. Wojaś, *Fontes Cracovienses*, t. 10, cz. 1, Kraków 2002.

⁴⁶ M. Słoń, *Średniowieczne*, s. 17–32.

⁴⁷ A. Kowalska, *Wydatki kapituły łączyckiej na rzecz kolegiaty w świetle not prokuratorów (1406–1419)*, „Acta Universitatis Lodzianae. Folia Historica”, 72, 2001, s. 4; I. Skierska, *Ornaty, sierpy i węgiel. O rachunkach łączyckiej kapituły kolegiackiej w pierwszej połowie XV w.*, w: *Ecclesia — cultura — potestas. Studia z dziejów kultury i społeczeństwa*, red. P. Kras, Kraków 2006, s. 170–173.

⁴⁸ Zob. przyp. 30.

⁴⁹ Zob. przyp. 40.

⁵⁰ Dziękuję prof. Bożenie Wyrozumskiej za skierowanie mojej uwagi na te rękopisy i udostępnienie mi swoich odpisów.

⁵¹ W. Kętrzyński, *Biblioteka Wiktora hrabiego Baworowskiego we Lwowie*, „Teki Konserwatorska. Rocznik Koła. C. K. Konserwatorów Starożytnych Pomników Galicyi Wschodniej”, [1], 1892, s. 43.

⁵² W latach 1856–1883 H. Schmitt był opiekunem zbiorów w Bibliotece W. Baworowskiego, zob. H. Wolszczanowa, *Schmitt Henryk Leonard*, w: *Słownik pracowników książki polskiej*, Warszawa-Lódź 1972, s. 789–799.

została do redukcji obowiązków mszalnych wikariuszy i nowej regulacji ich dochodów. Wkrótce po trzecim rozbiore Polski doszło do dalszej, drastycznej redukcji dochodów niższego duchowieństwa katedralnego, co doprowadziło do znacznego spadku liczby wikariuszy wieczystych⁵³. W tym samym też czasie doszło do zmiany systemu kancelaryjnego — dotychczasowy system kancelarii ksiąg wpisów został zastąpiony przez system kancelarii akt czynności, a później akt spraw. Z czasem wikariusze katedralni obciążeni licznymi obowiązkami liturgicznymi, coraz mniejszą troską otaczali zdezaktualizowaną i mało przydatną dawną dokumentację w postaci ksiąg wpisów. W połowie XIX stulecia w posiadanie sześciu ksiąg rachunkowych kolegium wikariuszy katedry krakowskiej wszedł krakowski bibliofil i kolekcjoner, Ambroży Grabowski. W r. 1855 odsprzedał je Wiktorowi Baworowskiemu⁵⁴. W ten sposób weszły one do zasobu Biblioteki Baworowskich.

Rękopis Baw. 218 to księga w formacie dutki o wymiarach 33,2 x 11,3 cm, oprawiona w XIX w. w tekturę i oklejona papierem marmurkowym. Księga składa się z dwóch składek, liczących odpowiednio kart 10 (1–10) i 4 (13–16). Obecny układ składek w rękopisie został nadany w XIX w., podczas oprawiania rękopisu. Wówczas też zapewne ponumerowano karty w tym rękopisie. Na początku księgi dodano kartkę z notatką ręki z XIX w.: *Rok 1494*. Przed kartę 1 i po karcie 10 dodano po 2 karty przybyszowe, z których jedna stanowi fragment listu z XIX w. Na karcie 16 *verso* ręką z XVII w. wpisano: *Servandus iste liber propter deductionem decimae[?] in oppido Nova gora et villis Czermna et Miękinia*. Karty 14–15 mieszczą zapiski z 1493 r., karta 13 wpisy z 1494 r., natomiast kart 1–9 wpisy z roku budżetowego 1494/95. Ostatnie karty w każdej składce (10, 16) nie zostały zapisane. Nie ma pewności, czy zachowana księga stanowi całość rachunków z roku budżetowego 1494/95. Można jedynie domniemywać, że pierwotnie składki, zawierające zapiski z kilku lat budżetowych, były łączone w większe całości. Brak jednak informacji na temat pierwotnej liczbie rejestrów i ich objętości.

Rękopis Baw. 222 to dutka o wymiarach 35,6 x 11,7 cm, oprawiona w XIX w. w tekturę i oklejona papierem marmurkowym. Księga liczy 10 kart. Górny brzeg kart jest uszkodzony na skutek zawilgocenia, co spowodowało ubytki w tekście na pierwszej i ostatniej karcie. Pomiędzy karty 1 i 2, dołączono skrawek papieru, na którym zanotowano ciąg dalszy rachunków z karty 1 *verso*.

Rachunki kolegium wikariuszy wieczystych katedry krakowskiej prowadzone były dość starannie. Wpisów dokonywał jeden z prokuratorów. W roku budżetowym 1493/94 i 1494/95 rejestr prowadził Jan z Przylęku. Wskazuje na to adnotacja dotyczące świadczeń na rzecz prokuratorów: *recepimus nobis cum domino Alberto[de Parczow] marcam minus tribus grossis pro cirotecalibus* (k. 3v), *item recepimus nobis mediam marcam racione diligencie cum domino Alberto [de Parczow]* (k. 4). Brak niestety porównawczego materiału paleograficznego, który pozwoliłby zidentyfikować prokuratora, prowadzącego wpisy w roku budżetowym 1497/98.

Schemat prowadzenia ksiąg różnił się w zależności od prokuratora, który dokonywał wpisów. Osobno rejestrowano dochody i wydatki, lecz w ich obrębie prokurator nadawał im preferowany przez siebie układ rzeczowy, chronologiczny bądź rzeczowo-chronologiczny. Jan z Przylęku prowadził zapiski rachunkowe w następujący sposób. Wydatki (*exposita*) odnotowane były chronologicznie, przy czym wśród nich wyodrębniono trzy mniejsze grupy wydatków, związanych z remontem kamienic (*domus Pieniaskonis[?]*, *Kamyeniczka in Kazimiria*, *Domus parva ibidem*). Osobno rejestrowano dochody uzyskiwane z dziesięcin. Pozostałe dochody uzyskiwane z tytułu anniwarsarzy i innych zapisów połączone zostały z zapisami dotyczącymi ich dystrybucji. Prowadzone były one chronologicznie. Odrewnie odnotowano wypłaty z tytułu czytania mszy przy ołtarzach inkorporowanych do kolegium wikariuszy wieczystych (*solutio lecturarum*).

Odmienne rachunki prowadził niezidentyfikowany prokurator, dokonujący wpisów w roku budżetowym 1497/98. Wpływy z tytułu dziesięciny, czynszów oraz różnych zapisów notował łącznie, pogrubionym duktem wyróżniając jedynie nazwę miejscowości lub nieruchomości, z której pobierano

⁵³ J. Urban, *Katedra na Wawelu (1795–1918)*, Kraków 2000, s. 56 n.

⁵⁴ T. Solski, M. Zembatówna, A. Grabowskiego „*Rękorysy Polaków*”, „*Ze Skarbcza Kultury*”, 1 (4), 1953, s. 136 n.

świadczenia (*Czaple, Irzmanowice, ortus Egidii post s. Nicolaum, domus minorum canonicorum*). Dalej w układzie chronologicznym wciągał zapisy dotyczące dochodów uzyskiwanych z ofiar (*precepta casualia*). Niestety rachunki z roku budżetowego 1497/98 zachowały się fragmentarycznie, przez co nie dostarczają pełnego materiału porównawczego. Nie wiadomo, w jaki sposób rejestrowane były wydatki i dystrybucje.

Zachowane księgi rachunkowe mają charakter brulionowy. Świadczą o tym skreślenia, dopiski oraz zostawione niezupełnione puste miejsca. Wskazuje na to również niejednolity sposób notowania sum pieniężnych — raz zapisywano je słownie, innym zaś razem przy użyciu cyfr rzymskich bądź arabskich. Z reguły na dole każdej strony odnotowane zostało podliczenie dochodów bądź wydatków na niej zapisanych. Czasami na marginesach prokuratorzy zapisywali podliczenia częściowe. Odrębnie zsumowane zostały wydatki poniesione na remont domów (*Domus Pieniaskonis, Kamiyeniczka in Kazimiria, Domus parva ibidem*). Na ogół bardzo starannie dokonywał podliczeń i zestawień Jan z Przylęku. Tego samego nie można natomiast powiedzieć o prokuratorze, prowadzącym rachunki w roku budżetowym 1497/98. Podsumowanie wpływów z ofiar zarejestrowanych na karcie 8v wynosi 4 grzywny, 44 grosze i 2 denary, a nie jak zapisano 4 grzywny i 44 grosze. Podobnie suma wpływów z ofiar zapisanych na karcie 9v obejmuje 4 grzywny, 45 groszy i 8 denarów, nie zaś 3 grzywny, 47 groszy i 8 denarów. Niekiedy jednak brak tego typu zestawień. Przykładowo, nie podliczono dochodów uzyskanych z tytułu dziesięciny oraz czynszów (Baw. 218, k. 13, 14–15v; Baw. 222, k. 1–8). Piętnastowieczne rachunki kolegium wikariuszy katedry krakowskiej — podobnie jak inne tego typu źródła współczesne — nie stanowią bynajmniej przykładu nowoczesnej rachunkowości. Pełniły one przede wszystkim funkcję pomocniczą i kontrolną przy bieżących rozliczeniach. Stanowiły też podstawę do udzielenia prokuratorom przez kapitułę generalną absolutorium z całorocznej działalności.

Średniowieczne rachunki kolegium wikariuszy wieczystych katedry krakowskiej stanowią znakomity materiał do badań nad funkcjonowaniem tej wspólnoty, albowiem znalazły w nich udokumentowanie bardzo liczne przejawy ich działalności. Są one tym cenniejszym źródłem do historii katedry wawelskiej, że nie zachowała się metryka kapitulna z lat 1492–1499⁵⁵. Dostarczają one przede wszystkim cennej informacji na temat składu osobowego i uposażenia kolegium wikariuszy katedry krakowskiej. Zawierają ciekawe dane do osadnictwa, arealu posiadłości, wysokości czynszów, liczby chłopów, imiennictwa i toponimii. Przekazują też dane na temat rzeczywistych dochodów przez nich uzyskiwanych. Zawierają wiadomości odnośnie do ściągalności świadczeń i obrotu dziesięcinami, lecz nie stanowią wystarczającej podstawy do opracowania budżetu. Skrupulatnie prowadzone rachunki pozwalają odtworzyć zasady dystrybucji dochodów pomiędzy członków kolegium. Zapisy wypłat potwierdzają, iż przy dystrybucji brani byli pod uwagę tylko ci wikariusze, którzy uczestniczyli w danych obchodach liturgicznych. Udzielają też odpowiedzi na pytanie, z jaką pilnością odprawiane były anniwersarze. Datowanie not finansowych za pomocą nazw świąt umożliwia śledzenie kalendarza liturgicznego katedry wawelskiej. Wysokość ofiar zebranych podczas poszczególnych obchodów świątecznych dostarcza cennej informacji na temat popularności różnych kultów u schyłku XV w. Z zapisek wynika, że najwięcej wiernych przyciągały wrześnie uroczystości ku czci św. Stanisława. W 1497 r. w czasie całej oktawy zebrano 7 grzywien, 6 groszy i 6 denarów. Nieco mniej wiernych gromadziły majowe uroczystości ku czci św. Stanisława. Przez 9 dni, od wigilii do końca oktawy, wpływy z ofiar wyniosły 6 grzywien i 19 groszy. Niezwykle interesująca jest wzmianka na temat obchodzenia w katedrze wawelskiej uroczystości uniwersyteckich. Pod datą 17 V 1497 zanotowano, iż tego dnia, tj. w środę po Zielonych Świątkach *in anniversario universitatis* zebrano ofiary w wysokości 7 denarów. Zapiska ta odnosi się niewątpliwie do rocznicy powołania przez króla

⁵⁵ Z okresu średniowiecza do naszych czasów zachowały się trzy księgi metryki kapituły krakowskiej (*Acta actorum capituli*). Archiwum Krakowskiej Kapituły Katedralnej przechowuje następujące księgi: AAct. 1a zawierająca zapiski z lat 1438–1458 oraz pojedyncze karty z zapiskami z lat: 1356, 1359–1360, 1459, 1461; AAct. 1b obejmuje zapiski z lat 1458–1463, natomiast AAct. 2 obejmuje wpisy z lat 1463–1492 i 1500–1523.

Kazimierza Wielkiego krakowskiego *Studium Generale*, które miało miejsce 12 V 1364 w dzień Zesłania Ducha Świętego. Warto też podkreślić, iż jest to najstarsza znana zapiska, potwierdzająca obchodzenie już w średniowieczu wspomnienia fundacji kazimierzowskiej i wenerowania jej w najbliższym dogodnym terminie po niedzieli Zesłania Ducha Świętego. W takim terminie rocznica założenia uniwersytetu przez króla Kazimierza Wielkiego świętowana było aż do XVIII wieku⁵⁶.

Przy opracowaniu tekstu do druku kierowano się zasadniczo projektem instrukcji wydawniczej Adama Wolffa⁵⁷. Zgodnie z nią skreślenia oznaczono znakiem: $\overline{abc}$. Zastosowano znak <abc> na oznaczenie tekstu zapisanego na marginesach oraz nadpisanego. Nieliczne błędy gramatyczne sygnalizowano znakiem (!). Powtarzającą się stale w tekście pisownię *pro reliquis* zamiast *pro reliquiis*, *instellacio*, zamiast *installacio*, *Edvigiis*, zamiast *Edwigis* itp., uznano za cechę charakterystyczne języka pisarzy ksiąg rachunkowych i tych osobliwości ortograficznych nie emendowano. Aby ułatwić czytelnikowi lekturę w nawiasach [] umieszczano uzupełnienia formuł i zwrotów. Wszelkie błędy i niejasności objaśniano w przypisach tekstowych. Przyjęto jednolitą pisownię cyframi arabskimi liczb, wyrażających kwoty pieniężne. Nazwy pieniędzy, zarówno jednostki rachunkowe, jak i monetarne, zostały oddane w formie skrótowej: marc. = marca, gr. = grossus, fert. = ferto, tern. = ternarius, fl. = florenus, scot. = scotus, den. = denarius. Wyrazy pisane w kilku odmianach pozostawiono bez ujednolicenia jako właściwość zasługująca na zachowanie. Wtrącone w tekście wyrazy niełacińskie oddano kursywą. Rozwiązanie dat podano w tekście kursywą w nawiasach []. Odsepstwem od wskazówek instrukcji wydawniczej jest oddanie przypisów rzeczowych antykwą. Służy to lepszemu różnieniu przypisów tekstowych od rzeczowych. Osoby i miejscowości, których nie udało się zidentyfikować nie zostały opatrzone przypisami. Zachowano graficzny układ zapisek.

[Baw. 218

k. 14] **Ihesus. Anno Domini 1493 feria quinta infra octavas Omnium Sanctorum [7 XI] decime pecuniales dominorum vicariorum ecclesie maioris Cracoviensis per incolas solvende conscripte.**

Nova Gora opidum⁵⁸.

Item Michta in Czyrmna⁵⁹ tenet quartam cum virgulto et ibi solvit quatuor gr.

Item Czap in Czyrmna tenet tres quartas et virgultum et ibi solvit decem gr.

Item Stanislaus advocatus antiquus in opido tenet duos laneos non integre, de uno solvit fert. de alio laneo sive area, qui laneus tendit ad Rokycze, solvit 7 ½ gr. In toto 19 cum medio gr.

Idem advocatus tenet in Czyrmna medium laneum et quartam et solvit cum Czyrmna novem gr. facit totum, quod solvere tenetur idem advocatus de utriusque agris mediam sexagenam minus 1½ gr.

Item Sobek quartam cum magno virgulto 4 gr.

Item Bernowsky quartam tres gr.

Item Gezyk 2 quartas seu medium laneum cum parvo virgulto 7 gr.

Item Kuklya tres quartas 9 gr.

Item Schaschin medium laneum sex gr.

Item Ploczek medium laneum sex gr.

⁵⁶ M. Baster, *Akt publiczny w rocznicę założenia Uniwersytetu*, „Alma Mater”, 145–146, 2012, s. 80 n.

⁵⁷ *Projekt instrukcji wydawniczej do pisanych źródeł historycznych do połowy XVI wieku*, oprac. A. Wolff, St. Źródł., 1, 1957, s. 155–181.

⁵⁸ Nowa Góra (obecnie wieś) przed 1392–1402 miasto królewskie, potem szlacheckie w pow. krakowskim, zob. SHGKr, cz. 1, z. 4, Wrocław 1986, s. 828 n.

⁵⁹ Czerna (dawniej Czyrmna) wieś szlachecka w pow. krakowskim, 1,5 km na E od Nowej Góry, zob. SHGKr, cz. 1, z. 3, Wrocław 1985, s. 483.

- Item Slysz in opido tenet 1 ½ quartam quatuor cum medio gr., in Czirmna mediam quartam tenet 1 ½ gr.
 Item Duska medium laneum minus virgulto 5 gr.
 Item Payak quartam tres gr.
 Item Smolka medium laneum 6 gr.
 [k. 14v] Item Casper de ½ laneo 6 gr.
 Item Bando de quarta 3 gr.
 Item Paczulina medium laneum tenet in Czirmna et ibi solvit sex gr.
 Item Gwisdowye quartam cum virgulto 4 gr.
 Item Mathias de quarta 3 gr.
 Item Stanyk medium laneum in opido 6 gr., in Czirmna de quarta tres gr.
 Item Schafarzovicz de ½ laneo cum quarta 7 ½ [gr.]
 Item Golek de ½ quarta 1 ½ gr.
 Item Kawala de medio laneo et magno virgulto ad Czirmna 7 gr.
 Item Olarek de quarta tres gr.
 Item Valek de quarta tres gr.
 Item Wantropka tres quartas in Czirmna tenet et solvit 9 gr. ibidem.
 Item Browarowicz medium laneum tenet in Ostrosznicza⁶⁰ 6 gr. dat cum opido.
 Item Krczan laneum minus ½ quartam tenet eciam in Ostrosznicza solvit in opido 10 cum ½ [gr.]
 Item Gospodarzyk de quarta eciam in Ostrosznicza dat tres gr. in opido.

Isti opidani colunt agros in Czirmna et cum villanis solverunt.

- Item Stanislaus advocatus tenet medium laneum et 1 ½ quartam dat 7 ½ gr.
 Item Michta de quarta
 Item Slysz de media quarta
 Item Czap de tribus <quartis>^a gr
 Item Kawala de medio laneo et virgulto
 Item Stanyk de quarta
 Item Wantropka de tribus quartis
 Item Paczulina de medio laneo
- [k. 15] Opidani in Ostrosznicza agros tenentes, sed solventes cum opido.
 Item Browarowycz de medio laneo
 Item Krczan de laneo minus ½ quarta
 Item Gospodarzyk de quarta

Czirmna

- Item Komorek de laneo 12 gr.
 Item Trepkovycz de ½ laneo et ½ quarta 7 ½ gr.
 Item Bossak de laneo minus ½ quarta 10 cum ½ gr.
 Item Wnak de tribus quartis 9 gr.
 Item Chlodek de laneo minus magno virgulto^b
 Item Klap de ½ laneo 6 gr.
 Item Kythka de laneo minus virgulto 11 gr.
 Item Baran de laneo minus virgulto 11 gr.

^a *nadpisano.*

^b *brak podanej kwoty.*

⁶⁰ Ostreżnica wieś szlachecka w pow. krakowskim, 3 km na NW od Nowej Góry.

Item Johannes Swirczek de $\frac{1}{2}$ laneo 6 gr.
 Item molendinator de quarta et virgulto 4 gr.
 Item Stanus Gnylka de tribus quartis 9 gr.
 Item Pyotran de 5 quartis et virgulto 16 gr.
 Item Pyra de laneo minus virgulto 11 gr.
 Item Labusch de laneo minus quarta 9 gr.
 Item Godin $1 \frac{1}{2}$ laneum 18 gr.
 Item alter Pyotran de laneo minus $\frac{1}{2}$ quartam $10 \frac{1}{2}$ gr.
 Item Gesz de laneo 12 gr.
 Item Johannes Kythka de tribus quartis minus virgulto 8 gr.

Kmethones de Makina⁶¹, qui agros tenent in Czyrmna et solvunt cum eis.

Item Johannes Gathko de quarta 3 gr.
 Item Petrus Squara de Szczyelowske sedecim tern.
 Item Andreas frater Squara de quarta 3 gr.
 Item Stanislaus Bochnek de quarta 3 gr.

[k.15v] Makyna

Item antiquus Sqvara $\frac{1}{2}$ laneum $5 \frac{1}{2}$ gr.
 Item Kapka 12 gr., 2 tern. laneum.
 Item Dudek laneum 12 gr.
 Item Gregorius Kukla laneum minus $\frac{1}{2}$ quartam 10 cum $\frac{1}{2}$ gr.
 Item Gomolka laneum 12 gr.
 Item Squara de laneo minus $\frac{1}{2}$ quartam 10 cum $\frac{1}{2}$ gr.
 Item Mathias Squarowicz 10 gr.
 Item Clara de quarta 3 gr.
 Item Szczyyel $3 \frac{1}{2}$ quarte 10 cum $\frac{1}{2}$ gr.
 Item Vach 9 gr. 2 tern.
 Item Nicolaus Kukla 3 quartas 9 cum $\frac{1}{2}$ gr., 2 tern.
 Item Mathias Kuklovicz 10 cum $\frac{1}{2}$ gr.
 Item Gadek $2 \frac{1}{2}$ quarte $7 \frac{1}{2}$ gr.
 Item Man 3 quarte (!) 9 gr.
 Item Zagorek 6 gr. cum magno virgulto.
 Item Ogonek de laneo 12 gr. 2 tern.
 Item Laskoza de laneo et $\frac{1}{2}$ virgulto $12 \frac{1}{2}$ gr.
 Item Trepka 3 quarte (!) 9 gr.
 Item Baran de laneo 12 gr. cum virgulto.
 Item Clyma de laneo 12 gr.
 Item Latocha de 3 quartis et $\frac{1}{2}$ virgulto 10 gr.
 Item Chlustek de medio laneo Stankovicz opidanus de Nova Gora tenet.

[k. 13]

Ihesus 1494.

Czyrmna

Item Stanislaus Chlodek } exactores
 Item Laurentius Klap }

Dederunt primo tres cum media marc. cum 2 gr.

Item dederunt sexagenam.

Palczowske desertum.

⁶¹ Miękinia wieś szlachecka w pow. krakowskim, 2 km na SE od Nowej Góry, zob. SHGK, t. cz. 4, z. 3, Kraków 2011, s. 453.

Nova Gora
 Nicolaus Mathias
 Petrus Zyemyanin
 Dederunt primo duas sexagenas et tres gr.
 Tenentur 16 gr. minus 2 tern., hoc tenetur.
 Stanislaus advocatus 14 cum ½ gr.
 Johannes Kavalka Jan 7 tern.

Makyna
 Johannes Gathko
 Nicolaus Man
 Dederunt tres marc., 22 gr.
 Desertum Latocha 11 gr. de laneo. } dicunt desertum
 Zegadlowsky de ½ lanei 6 gr. }

[k. 13v] **Anno Domini 1494**
 Decime pecuniales de villis domini Andree de Thanczin.

Nowa Gora
 Solvit tres marc. minus quinque gr.

Czyrmna
 Solvit quatuor marc., tres fert., duos gr.
 Item ibidem Polusowske non solvunt, quia desertum.

Makyna
 Solvit tres marc., viginti duos gr.
 Item Latocha in laneo deserto undecim gr. non solvit.
 Item Zegadlowsky de medio laneo sex gr. non solvit, quia desertum.

Summa facit undecim marc., 7 gr.

[k. 1] **[I]hesus 1494.**
Sequantur exposita minora anni 1494.
 Item dedimus pro libra papiri 10 tern.
 Item ad decimandum et ad visitandum Kurdwanow⁶² dedimus pro talento piperis 6 ½ gr. et pro 2 lotis croci sex gr. Facit 12 ½ gr.
 Item quando equos emimus pro avena et feno Cracovie diversis diebus octo gr.
 Item pro freno decem tern.
 Item in Sandecz⁶³ eundo et illuc manendo exposuimus mediam marc.
 Item ad decimas eundo hinc inde exposuimus octo gr.
 Item pro expedicione salis in Vyeliczka⁶⁴ plures vias faciendo pro cervisia ovis, avena et feno et ab impositione salis exposuimus decem gr.
 Item carbario pro olla vini 5 gr., 2 tern.
 Item *warziczoni* dedimus decem et septem scot. de consuetudine.

⁶² Kurdwanów (obecnie osiedle w obrębie m. Krakowa) wieś wikariuszy katedralnych krakowskich w pow. krakowskim, 7 km na SE od centrum Krakowa, zob. SGHK, cz. 3, z. 2, Kraków 1997, s. 359.

⁶³ Nowy Sącz (dawniej Sącz) miasto królewskie w pow. sądeckim.

⁶⁴ Wieliczka miasto i żupa solna w pow. szczyrzyckim.

Item in Kurdwanow visitando in crastino incendii Cracovie⁶⁵ videlicet feria secunda post [festum] ss. Petri et Pauli apostolorum [30 VI] exposuimus quatuor gr.

Item domino plebano ad s. Nicolaum⁶⁶ pro talento piperis et loto croci novem cum ½ gr.

Sandecz

A copiis litterarum dedi tres gr.

Item Wyeliczka⁶⁷ procuratori ad causam cum Sandecensibus prosequendam medium fl. dedi.

Item a robore monicionis super eosdem Sandecenses medium gr. dedi.

Item pro decreto capituli super dominum Rozam⁶⁸ ad solvendum de domo 9 fert. et a copia decreti dedimus quatuor gr.

Due [marc.] fl. [...] ^c

[k. 1v] Domus Pieniaskonis⁶⁹

Item pro dolio novem gr. ad braxatorium.

Item sex gr. pro sex *desky* ad aliud doli[um].

Item 12 gr. pro *obraczy* magnis et parvis ad dolia.

Item pro lateribus ad *kothlnia* tres gr.

Item pro curru argille duos gr.

Item pro 2 *ramj* ad braxatorium 5 gr.

Item pro hostio ad stubam *tessarowy* quatuordecem gr.

Item pro tribus magnis *obraczy* novem gr.

Facit unam sexagenam.

Expense quinque equorum post mortem domini Andree Sobyensky⁷⁰ feria V^{ta} ante Pentecostes [22 V] per decem dies.

Item primo pro avena et feno 12 gr.

Item pro 2 curribus feni et straminibus undecim gr.

Item pro 2 curribus feni et mensura avene 12 gr.

Item feria II^a post [festum S.] Trinitatis [26 V] pro avena et feno 10 gr.

Item famulo sex gr.

<Facit marc., 7 gr. > ^d

^c tekst niewidoczny.

^d na marginesie.

⁶⁵ Pożar w 1494 r., zob. A. Walawender, *Kronika klęsk elementarnych. II. Zniszczenia wojenne i pożary*, Lwów 1935, s. 275.

⁶⁶ Jan z Oświęcimia starszy zw. Beber, doktor dekretów, pleban św. Mikołaja za murami Krakowa 1472–1495, kanonik w kolegiacie św. Floriana, kustosz św. Floriana, kanonik krakowski, zm. 1495, zob. *Cracovia Artificum Supplementa. Teksty źródłowe do dziejów kultury i sztuki z archiwaliów kurialnych i kapitulnych*, oprac. B. Przybyszewski, Wrocław 1985 — Kraków 2001 [dalej: CAS] tu: 1462–1475, nr 245, przyp. 1.

⁶⁷ Jan z Wieliczki, prokurator konsystorza krakowskiego 1462–1502, żonaty z Anną Głębocką z Czańca, zm. 1505, zob. *Wypisy źródłowe do dziejów Wawelu z archiwaliów kapitulnych i kurialnych krakowskich. 1501–1515*, oprac. B. Przybyszewski, Kraków 1965, nr 18, przyp. 9; CAS 1462–1475, nr 159, przyp. 2.

⁶⁸ Andrzej Róża Boryszewski h. Poraj, magister sztuk wyzwolonych 1458, kanonik gnieźnieński, kustosz gnieźnieński, kanonik poznański, prepozyt łączycy 1469, kanonik wrocławski 1473, kanonik krakowski, scholastyk krakowski, od 1488 r. koadiutor arcybiskupa lwowskiego, od 1493 r. arcybiskup lwowski, zm. 1510, zob. F. Papée, *Boryszewski Andrzej Róża*, w: PSB, t. 2, Kraków 1936, s. 359 n.; P. Dembiński, *Poznańska kapituła katedralna schyłku wieków średnich*, Poznań 2012, s. 361.

⁶⁹ Kamienica Pieniążka przy ul. Poselskiej (obecnie nr 13/15), zob. Długosz, *Liber beneficiorum*, t. 1, 190; A. Perzanowska, *Rewizje domów Krakowskiej Kapituły Katedralnej: inwentarz archiwalny*, Kraków 2004, s. 22.

⁷⁰ Andrzej Kmita z Wiśnicza i Sobnia zwany Sobieńskim h. Szreniawa, podczaszy krakowski 1483–1494, starosta krakowski 1487–1497, cześnik krakowski 1487–1493, starosta biecki 1488–1491, starosta bełski, zm. 1494, zob. F. Kiryk, *Andrzej Kmita*, w: PSB, t. 13, Kraków 1967–1968, s. 86 n.; *Urzednicy malopolscy XII-XV wieku. Spisy*, oprac. J. Kurtyka i in., red. A. Gąsiorowski, UdR. Spisy, t. 4, z. 1, Wrocław 1990, nr 106, 247, 429, 503, 1251.

Kamyeniczka in Kazimiria

Item pro sex quercibus ad maceriem faciendam ex omnibus domus partibus dedimus marc. cum 2 gr. et cum fora.

Item pro tribus sexagenis *wsczyanky* per 11 gr. dedimus sedecim scot. cum 1 gr.

Item clavis^e *lathne* tres sexagenes 4 gr.

Item pro clavis *gontove* 12 gr.

Item pro 13 centis *gonti* per 8 tern., 17 gr. 2 [tern.]

Item pro 14 centis *gonti* per 1 ½ gr., 21 [tern.]

Item pro media sexagena *lati* 10 gr.

Item carpentario in toto 1 ½ marc. cum sex gr.

Hoc facit 4 cum ½ marc., 9 gr.

Domus parva ibidem.

Item ad reformandum *parkan* in domo parva pro 2 quercibus et fora dedimus 11 gr.

Item carpentario octo gr.

Hoc facit decem novem gr.

Septem cum media marc. minus 1 gr.

[k. 2] Item pro duabus litteris in pergamento ex actis terrestribus super Przelang⁷¹ census Christofori⁷² a domino Nicolao de Tanczin⁷³ et alia super domum doctoris Nasyachovite⁷⁴ in platea s. Petri dedi viginti gr.

Item pro aliis duabus litteris in pergamento civitatis Kleparzs super domos Drasna⁷⁵, quam emit Snopek, et alia Johannis Rotificis dedimus 12 gr.

Item pro legendis quinque missis super anniversaria cantata quinque gr.

Domus Michalkonis⁷⁶.

Item pro *zindra* et reformacione fornacis et eciam a reformacione tecture secreti mediam marc. et 2 gr.

Item in domo Opolonis⁷⁷ 2 gr. pro clave et reformacione alvarie.

Item apud Pieniaskonis in braxatorio pro cannali aquam fundere quatuor cum ½ gr.

^e *poprawione* z claves.

⁷¹ Przyłek Mały wieś szlachecka w pow. ksiąskim, 15 km na NE od Książa Wielkiego.

⁷² Krzysztof z Dębodziału lub Dębowca, notariusz publiczny, wikariusz w katedrze krakowskiej 1477–1482, kanonik kolegiaty św. Jerzego na zamku krakowskim, zm. 1482 — Baw. 217, k. 7; zob., CAS 1451–1460, nr 279, przyp. 1.

⁷³ Mikołaj z Tęczyna h. Topór, miecznik krakowski 1483–1496, wojewoda bełski 1494–1496, wojewoda i starosta ruski 1497, zm. 1497, zob. J. Kurtyka, *Tęczyńscy. Studium z dziejów polskiej elity możnowładczej w średniowieczu*, Kraków 1997, s. 565 n.

⁷⁴ Zbigniewa z Nasiechowa h. Gryf, notariusz publiczny 1357, kanonik sandomierski 1366–1372, kanclerz kapituły krakowskiej 1377–1389, kanonik krakowski 1379–1389, archidiakon krakowski 1389–1411; ufundował dom przy ul. Poselskiej (obecnie nr 19), zm. 1411 — KDKK, t. 2, nr 315; zob. M. D. Kowalski, *Pralaci i kanonicy krakowskiej kapituły katedralnej od pontyfikatu biskupa Nankera do śmierci biskupa Zawiszy z Kurozwęk (1320–1382)*, Kraków 1996, nr 252.

⁷⁵ Kamienica przy rynku kleparskim przekazana w testamencie wikariuszom katedry krakowskiej przez Katarzynę Drzazdzinę — ZDKK, t. 1, nr 157, 167; Pracownia Słownika Historyczno-Geograficznego Małopolski w Średniowieczu, IH PAN, Kraków, Materiały do t. 5 kodeksu dyplomatycznego Małopolski, t. F, nr 17.

⁷⁶ Kamienica Michałka przy ul. Kanoniczej (obecnie nr 22) ufundowana przez Mikołaja Białużę z Michałowa i Kurozwęk, wojewodę sandomierskiego w 1425 r. dla altarzistów kaplicy Trzech Króli.

⁷⁷ Kamienica zw. *Opolonis* przy ul. Kanoniczej (obecnie nr 4) stanowiła własność kolegium wikariuszy katedralnych krakowskich.

[k. 3]

Ihesus, 1494.

Sequuntur distributa maiora tam essentialium, quam casualium in procuracione Johannis de Przelank⁷⁸ et Alberti de Parczow⁷⁹, de anno Domini M^o CCCC nonagesimo quarto.

Item dedimus in vigilia Pentecostes [17 V] 27 gr. balneales 27 den.

Item divisimus duodecim cum media marc. de offertorio et reliquiis infra octavas s. Stanislai in Maio et in reditu regis ex Hungaria et in festo Pentecostes [18 V]⁸⁰ per tres dies et in anniversario regis feria quarta sequenti collectas 24 dominis per mediam marc. cum uno gr. feria V^{ta} Pentecostes [22 V].

Item recepimus nobis mediam marc. ratione diligencie ad reliquias.

Item dedimus contribucionem regalem censuum quarte partis domino Chorazycz⁸¹ collectori.

Item de Kurdwanow a quatuor marc. et uno fert. census marc. cum tribus gr.

Item de laneo de Skothniky⁸² a duabus marc. dedimus mediam marc.

Item de Tharnow de censibus ex laneis de Lankawa et aliis a viginti duabus cum media marc. dedimus quinque cum media marc. et sex gr.

Item a domino Nicolao de Thanczin de villa Przelank, Mirzawa⁸³ et Pokrzywnicza⁸⁴.

Item a marc. de Garlicza⁸⁵ fert. dedimus.

Viginti marc., tres fert.

[k. 3v]

A sex marc. et sedecim scot. dedimus marc. cum media et octo gr.

Item de Wolya Boturzinska⁸⁶ a duabus sexagenis dedimus mediam sexagenam eiusdem contribucionis.

Item in Kazimiria dedimus marc. contribucionis civilis de domibus Kamyeniczka et domo parva.

Item divisimus decem marc. cum 12 gr. offertorii de exequiis domini Andree Sobyensky 24 dominis per 20 cum medio gr. feria secunda post festum s. Viti [16 VI].

Item divisimus duas marc. de *Barkracht* super $\frac{1}{2}$ anni^f tricesimam Grodzecz⁸⁷ Pentecostes [18 V] 25 dominis per tres cum medio gr. et duos den. Quinque erant supplende.

^f błędnie zaczęto pisać anniversario.

⁷⁸ Jan z Przyłęku, komendariusz altarii św. Dionizego w katedrze krakowskiej 1485, wikariusz w katedrze krakowskiej 1494–1505, zob. *Wypisy 1440–1500*, nr 123; *Wypisy 1501–1515*, nr 18.

⁷⁹ Wojciech z Parczowa, wikariusz w katedrze krakowskiej, wiceprokurator kapituły krakowskiej 1516–1517, altarysta św. Katarzyny w katedrze krakowskiej, zm. 1519, zob. *Wypisy 1501–1515*, nr 18, przyp. 3.

⁸⁰ W dniach 17 IV – 7 V 1494 król Jan Olbracht brał udział w zjeździe Jagiellonów w Lewoczy. Do Krakowa powrócił przed 16 V t. r., zob. L. Finkiel, *Zjazd Jagiellonów w Lewoczy 1494 r.*, Kwart. Hist., 28, 1914, s. 317–350; F. Papée, *Jan Olbracht*, Kraków 1936, s. 238 n.

⁸¹ Paweł Chorążyc z Wrocimowic h. Półkozic, kanonik krakowski 1480–1504, prepozyt przemyski, pleban w Niegowici, pleban w Jaśle, pleban w Starym Brzesku, zm. 1504, zob. *Wypisy 1440–1500*, nr 43, przyp. 1.

⁸² Skotniki wieś królewska w pow. szczyrzyckim, 7 km na SW od centrum Krakowa.

⁸³ Mierzawa wieś szlachecka w pow. ksiąskim, 9,5 km na SW od Jędrzejowa, zob., SHGK, cz. 4, z. 2, Kraków 2009, s. 429 n.

⁸⁴ Pokrzywnica (wcześniej Koprzywnica) część wsi szlachecka, część klasztoru jędrzejowskiego, w pow. ksiąskim, 13 km na SW do Jędrzejowa.

⁸⁵ Garlicza Duchowna (dawniej Garlicza) wieś szlachecka w pow. krakowskim, 9 km na N od centrum Krakowa, zob., SHGK, cz. 1, z. 4, Wrocław 1986, s. 707.

⁸⁶ Wola Boturzyńska wieś królewska w pow. szczyrzyckim, 4,5 km na NE od Niepołomic.

⁸⁷ Maciej, syn Mikołaja z Grodzca, kleryk diecezji poznańskiej, notariusz publiczny *imperiali auctoritate*, notariusz w konsystorzu oficjała krakowskiego, prokurator *causarum consistorii*, wikariusz w katedrze krakowskiej 1445–1477, altarysta św. Marii Magdaleny w katedrze krakowskiej, altarysta św. Katarzyny w kościele Mariackim w Krakowie, kanonik sądecki, zm. 1477, zob., CAS 1441–1450, nr 50, przyp. 1.

Item divisimus duas marc. instellationis in vicariam post mortem domini Johannis Rusyecz⁸⁸ per dominum Nicolaum de Sowky⁸⁹ datas 24 dominis per 4 gr. feria quarta post [festum] Nativitatis [s.] Johannis Baptiste [25 VI].

Item divisimus octo marc. cum tribus gr. pro omnibus pannis et tela de exequiis olim domini Andree Sobyensky 24 dominis per sedecim gr. et duos den.

Nobis sedecim gr. de eisdem pannis et tela cirotecales recepimus.

Item divisimus marc. super anniversarium et tricesimam Hedugis Chrzastowska feria secunda infra octavas Visitacionis Marie [7 VII] 22 dominis per 10 tern., 2 den. Octo erant splendende.

Item divisimus viginti unam cum media marc. et tres gr. pro quinque equis de exequiis domini Andree Sobyensky 24 dominis per tres fert., septem gr. et duos den.

Recepimus nobis cum domino Alberto⁹⁰ marc. minus tribus gr. pro cirotecalibus.

Item divisimus duas sexagenas cum duobus gr. per executores domini Martini Rincza⁹¹ super tricesimam et loco offertorii legatas viginti tribus dominis per quinque gr. et septem erant splendende.

Quinquaginta due marc. minus 1 gr.

[k. 4] Item divisimus decem marc. pro pannis sericeis de funeralibus domini Andree Sobyensky 24 dominis per 20 gr. feria secunda infra octavas Assumpcionis Marie Virginis Gloriose [18 VIII].

[-Item recepimus 20 gr. cirotecales-]

Item divisimus sex marc. et 21 gr. pro quindecim ulnis *adamasci* funeralium domini olim Andree Sobyensky 24 dominis 13 gr. minus uno tern. feria secunda post festum s. Bartholomei [25 VIII].

13 ½ gr. cirotecales recepimus.

Item divisimus decem et octo cum media marc. et septem gr. de offertorio a festo s. Adalberti [23 IV] usque ad festum s. Egidii [1 IX] collectas 26 dominis per tres fert., 2 ½ gr. et 2 tern., non tamen omnibus equaliter feria tertia post s. Egidii [2 IX].

Item divisimus duas marc. cum sex gr. super tricesimam Hincza⁹² Quatuor Temporum Pentecostes [21 V] 23 dominis per 4 gr. et duos den. Septem splendende erant feria sexta ante [festum] Exaltacionis S. Crucis [12 IX]. Et defalcavimus pro quarta parte censuum regi marc. minus sex gr.

Item divisimus marc. cum media pro *kolyepka* et nigra purpura de exequiis domini Andree Sobyensky 24 dominis per tres gr. feria tertia post [festum] s. Mauricii [23 IX].

Tres gr. cirotecales recepimus.

Item divisimus novem fert. pro camcha sericea simplici et duplici panno de exequiis domini Martini Ryncza 23 dominis per quatuor cum medio gr. et uno den.

⁸⁸ Jan Rusiecz wikariusz katedry krakowskiej, zm. 1494 — Archiwum Kurii Metropolitalnej w Krakowie, Acta officialia, AOff. 18, s. 116.

⁸⁹ Mikołaj z Sówki, wicekantor i wikariusz w katedrze krakowskiej 1494–1502, wicedziekan krakowski 1505 — *Wypisy 1501–1515*, nr 18, 47.

⁹⁰ Wojciech, syn Piotra z Solca, notariusz publiczny *imperiali* i *apostolica auctoritate*, notariusz w konsystorzu krakowskim, psalterzysta krakowski, wikariusz w katedrze krakowskiej, pleban w Mirzcu, zm. 1494, zob., CAS 1462–1475, nr 133, przyp. 1.

⁹¹ Marcin Ryncza z Batowic, mansjonarz i wikariusz w katedrze krakowskiej 1472–1479, altarysta św. Agnieszki w kościele Mariackim w Krakowie, zm. 1494 — *Album studiosorum*, t. 1, s. 117, *Wypisy 1440–1500*, nr 93, przyp. 6, CAS 1462–1475, nr 157, M. Bobrzyński, S. Smolka, *Jan Długosz, jego życie i stanowisko w piśmiennictwie*, Kraków 1893, s. 305–306, CDUJ, t. 3, Kraków 1880, nr 263, 265, 267, 278, 279, 295.

⁹² Jan zw. Hińcza z Rogowa h. Działosza, kasztelan sieradzki 1453–1460, kasztelan sandomierski 1460–1473, podskarbi królewski 1447–1460, zm. 1473, zob., UdR. Spisy, t. 4, z. 1, nr 762, 1371, 1266; J. Senkowski, T. Słowikowski, *Hincza z Rogowa*, w: PSB, t. 9, Kraków 1960–1961, s. 521–523.

Recepimus nobis ciroteales quatuor gr.

Item divisimus octo marc. et 4 gr. per duas septimanas in festo s. Stanislai [27 IX] et a reliquis collectas 24 dominis per 16 gr. et 1 tern.

Item recepimus nobis mediam marc. racione diligencie cum domino Alberto.

Item de mala pecunia divisimus tres marc. per quatuor gr. minus uno tern.

Quinquaginta marc. |18 cum ½ gr. | <minus 1 ½ gr. >^g

[k. 4v] Item divisimus duas marc. de Wyeliczka de *Berkracht* super tricesimam domini Grodzecz Exaltacionis S. Crucis [14 IX] 21 dominis per 4 gr. et duos den. Novem suplende.

Item divisimus sex cum media marc. minus uno gr. de offertorio post festum s. Egidii [1 IX] usque ad festum ss. Simonis et Jude apostolorum [28 X] inclusive collectas 24 dominis per 13 gr. et unum tern., non tamen equaliter.

Item divisimus duas marc. cum 6 gr. de |Bochnya|⁹³ Tarnow⁹⁴ super tricesimam domini Hincza quartalis S. Crucis 22 dominis per 4 gr., duos tern. Octo suplende erant feria quarta in die Quinque Fratrum [12 XI].

Item divisimus duas sexagenas super tricesimam et vigiliis olim domini Mathie de Zarnowycz⁹⁵ vicedecani 22 dominis per 5 gr. et unum den. Octo erant suplende feria sexta infra octavas s. Martini [15 XI].

Item divisimus marc. instellationis venerabilis domini Sigismundi Targowiczsky⁹⁶ in prebendam Cracoviensem ex morte domini Adam⁹⁷ vacantem 25 dominis per 11 tern., 1 den.

Item divisimus sedecim scot. pro duplici panno de exequiis domini Johannis Rusyecz vicarii 24 dominis per 8 tern.

Recepimus duos gr. cirotecales.

Item divisimus sexagenam et duos gr. pro panno quatuor cum ½ ulna et tela de exequiis domini Adam decani Poznaniensis 24 dominis per 2 ½ gr. et 1 den. feria IIII post [festum s.] Katherine [27 XI].

<Non>^h { Item divisimus marc. latorum gr. de *Barkracht* de Wyeliczka super tricesimam Kalinsky⁹⁸ sacerdotis 22 dominis per 2 ½ gr. Octo erant suplende feria sexta sequenti [29 XI].
Item divisimus tres marc. de Paczanow super tricesimam domini Martini de Bochnya⁹⁹ vicarii 22ⁱ dominis per 6 gr. 7 den. Novem erant suplende.

Viginti marc., 21 gr.

^g *nadpisano.*

^h *na marginesie.*

ⁱ *skreślono liczbę 20, pozostawiono 1 i nadpisano 21.*

⁹³ Bochnia miasto i żupa solna w pow. szczyrzyckim, zob., SGHK, cz. 1, z. 1, Wrocław 1980, s. 150.

⁹⁴ Tarnów miasto szlacheckie w pow. pilzneńskim.

⁹⁵ Maciej z Żarnowca, kanonik kielecki 1468, egzekutor testamentu Jana Pniowskiego archidiakona krakowskiego, wikariusz w katedrze krakowskiej 1476, wicekantor 1477–1480, pleban w Rudawie 1486–1487, altarysta w kościele Mariackim w Krakowie, zm. 1491, zob., CAS 1462–1475, nr 114, przyp. 1.

⁹⁶ Zygmunt z Targowiska h. Tarnawa, doktor dekretów, kanonik krakowski 1497–1512, kustosz sandomierski 1495–1512, wikariusz generalny *in spiritualibus* krakowski 1504–1508, zm. 1512, zob., *Wypisy 1440–1500*, nr 186, przyp. 3; *Wypisy 1501–1515*, nr 3, przyp. 3; E. Napek, *Akta oficjalatu i wikariatu generalnego krakowskiego do połowy XVI wieku*, Kraków 2010, s. 210.

⁹⁷ Adam z Dąbrowy h. Drogosław, kanonik poznański 1452–1494, dziekan poznański 1463–1477, kanonik wrocławski 1469–1494, kanonik krakowski 1469–1494, kanonik łęczycki 1483–1493, zm. 8 V 1494, zob., P. Dembiński, *Poznańska kapituła katedralna*, s. 341–345.

⁹⁸ Zapewne Andrzej Kaliński, pleban w Kraśniku 1441–1454 — Baw. 217; zob., *Słownik historyczno-geograficzny województwa lubelskiego w średniowieczu*, oprac. S. Kuraś, Warszawa 1983, s. 114.

⁹⁹ Marcin z Bochni, wikariusz katedralny krakowski 1419–1432 — ZDKK, t. 2, nr 316.

1494. Divisio pro festo Nativitatis Domini [25 XIII].

- [k. 5] Divisimus marc. de Bochnya Quatuor Temporum Pentecostes [10 VI] 25 dominis per 11 tern., 1 den. $\overline{\text{super}}$ abbatisse¹⁰⁰.
 Divisimus marc. de Ortispopok¹⁰¹ Derslai¹⁰² Quatuor Temporum Pentecostes 24 dominis per 2 gr. Item divisimus marc. de lapidea Pienazek Quatuor Temporum Pentecostes 24 dominis per 2 gr. Item divisimus marc. Quatuor Temporum Dziuisy¹⁰³ de domo Michalkonis Pentecostes 25 dominis per 11 tern., 1 den.
 Item divisimus marc. de capitulo Quatuor Tempora Sanoczsky¹⁰⁴ 23^j dominis per 2 gr., 1 den. Item divisimus tres fert. de altari Omnium Sanctorum Nyemyerze¹⁰⁵ Quatuor Temporum Pentecostes 23 dominis per 1 ½ gr., 1 den.
 Item divisimus marc. de domo Rotificis de Kleparzs super anniversarium Svantochne institricis 23 dominis per 2 gr., 1 den.
 Item divisimus $\overline{\text{sedecim scot.}}$ $\overline{\text{tres fert.}}$ ^k de domo domini Roze super anniversarium Schyrzyk¹⁰⁶ episcopi 23 dominis per 1 ½ gr., 1 den.
 Item divisimus marc. cum media super anniversarium magistri Petri cantor¹⁰⁷ de domo domini custodis Skalka¹⁰⁸ 23 dominis per tres gr., 2 den.
 Item divisimus duas marc. de altari s. Anne super anniversarium Heduigis regine¹⁰⁹ 22 [dominis] per quatuor gr., 2 tern.
 Item divisimus marc. super anniversarium Johannis aurifabri de Ortispopok 20 dominis per 14 $\overline{\text{den.}}$ $\overline{\text{tern.}}$, 1 den.

^j poprawiono z 26 na 23.

^k nadpisano.

¹⁰⁰ Jolanta, córka Kazimierza I księcia cieszyńskiego i Eufemii księżnej mazowieckiej, ksieni klasztoru św. Andrzeja w Krakowie 1361–1403, zm. 1403, zob. MPH s.n., t. 5, Kraków 1978, s. 133, przyp. 147; K. Jasiński, *Rodowód Piastów śląskich*, t. 3, Wrocław 1977, s. 137.

¹⁰¹ Pędzichów (obecnie dzielnica Krakowa, dawniej Ogrody Popka) własność wikariuszy katedralnych krakowskich, zob., S. Kuraś, *Początki krakowskiej jurydyki Pędzichowa*, St. Hist., 1, 1958, s. 59–61; J. Laberschek, *Rozwój przestrzenny krakowskiego zespołu osadniczego „extra muros” XIII–XVIII w.*, w: *Kraków. Nowe studia nad rozwojem miasta*, red. J. Wyrozumski, Kraków 2007, s. 310 n.

¹⁰² Dzierśław z Będzieszyna syn Blizbora, kanonik krakowski 1386, dziekan kielecki 1395, scholastyk wrocławski 1416, zm. 1420, zob., MPH s.n., t. 5, s. 178, przyp. 420.

¹⁰³ Dziwisz z Pacanowa, syn Klemensa z Morska kasztelana radomskiego, kanonik krakowski 1378–1431, kanonik sandomierski 1392, prepozyt skalbmierski 1392–1431, zm. 1431, zob., M. D. Kowalski, *Pralaci i kanonicy*, nr 31.

¹⁰⁴ Piotr Sanocki, zm. 1378 — MPH s.n., t. 5, s. 157.

¹⁰⁵ Niemierza, syn Mikołaja z Krzelowa h. Lis, kanonik krakowski 1379–1427, kustosz w kolegiacie św. Floriana na Kleparzu 1396–1427, fundator ołtarza Wszystkich Świętych w katedrze krakowskiej, zm. 1427, zob., M. D. Kowalski, *Zapomniani kalendarz-nekrolog kapituły krakowskiej z XV wieku*, „Nasza Przeszość”, 87, 1997, s. 134.

¹⁰⁶ Piotr Szyrzyk z Fałkowa h. Doliwa, kanonik krakowski 1322–1347, podkanclerzy krakowski 1322–1333, 1343–1345, kanonik wrocławski 1325–1347, kanonik gnieźnieński 1325–1347, kanonik kielecki 1325–1347, kanonik poznański 1326–1347, rektor kościoła w Stopnicy przed 1326 r., prepozyt sandomierski 1327–1331, prepozyt w kolegiacie św. Floriana na Kleparzu 1332–1347, biskup krakowski 1347–1348, zm. 1348 r., zob., M. D. Kowalski, *Pralaci i kanonicy*, nr 185. Anniwersarz za jego duszę był ustanowiony na domu wzniesionym przez jego brata Jakuba Szyrzyka, kanonika krakowskiego przy ul. Kanoniczej (obecnie nr 9) — KDKK, t. 1, nr 204; t. 2, nr 270; M. D. Kowalski, *Uposażenie krakowskiej kapituły katedralnej w średniowieczu*, Kraków 2000, s. 217 n.

¹⁰⁷ Piotr z Opatowa, sędzia dworu biskupiego 1328–1335, oficjał krakowski 1330, kantor krakowski 1330–1368, kantor wiślicki 1332–1337, pleban w Podegrodziu 1338–1339, kantor krakowski 1344–1368, zm. 1368. Anniwersarz za jego duszę ustanowiony był na domu, który wznosił na parceli kapituły krakowskiej przy ul. Kanoniczej (obecnie nr 15), zob., KDKK, t. 1, s. 187, M. D. Kowalski, *Pralaci i kanonicy*, nr 191; tenże, *Uposażenie*, s. 216, E. Knappek, *Akta oficjalatu*, s. 194.

¹⁰⁸ Jan z Szebni zw. Skałka h. Biberstein, notariusz publiczny, rektor kościoła św. Stanisława na Skałce 1453–1472, kanonik krakowski 1473–1499, kustosz krakowski 1482–1499, wikariusz generalny *in spiritualibus* 1492–1497, zm. 1499, zob., E. Knappek, *Akta oficjalatu*, s. 209, też, *Szebeński Jan*, w: PSB, t. 46, Kraków 2000–2001, s. 5.

¹⁰⁹ Jadwiga, córka Ludwika króla Węgier i Polski i Elżbiety Bośniaczki, król Polski 1384–1399, zm. 1399, zob., A. Strzelecka, *Jadwiga Andegaweńska*, w: PSB, t. 10, Kraków 1962–1964, s. 304 n.

Item divisimus duas marc. de decima in Olchowa¹¹⁰ super anniversarium Petri cantoris 21 dominis per quatuor cum medio gr.

Item divisimus marc. super anniversarium Nicolai Dythkonis¹¹¹ altaris de Garlicza 24 dominis per 2 gr.

Quindecim marc.

[k. 5v] Item divisimus marc. de decimis in Czaple¹¹² 24 dominis super anniversarium Osuch vice-custodis per 2 gr.

Item divisimus marc. de domo domini Starzechowsky¹¹³ super anniversarium Polska¹¹⁴ vicarii 23 dominis per 2 gr., 1 den.

Item divisimus marc. de domo murata de Kazimiria super anniversarium Johannis Pomorani¹¹⁵ 23 dominis per 10 2 gr., 1 den.

Item divisimus marc. de domo domini Dominikowsky¹¹⁶ super anniversarium Mathie Laurentii¹¹⁷ canonici 24 dominis per 2 gr.

Item divisimus marc. de Bochnya super Quatuor Tempora abbatisse S. Crucis 25 dominis per 11 tern., 1 den.

Item divisimus tres fert. Quatuor Temporum Nyemyerza de altari Omnium Sanctorum 23 dominis per 1 ½ gr., 1 den.

Item divisimus marc. de capitulo Quatuor Tempora Sanoczky S. Crucis 23 dominis per 1 ½ gr., 1 den. 2 gr., 1 den.

Item divisimus marc. de Ortispopek Quatuor Tempora Derslai S. Crucis 23 dominis per 2 gr., 1 den.

Item balneales in vigilia Nativitatis Christi [24 XII] dedi mediam marc. 24 dominis per 1 gr.

Item divisimus duas sexagenas et tres cum medio gr. de exequiis domini Mathie de Zarnowycz vicedecani pro stamine sericeo et duplici panno 20 dominis per sex gr., unum tern. Cirotecales nobis quinque gr. recepimus.

Item divisimus quatuor marc. et tres fert. de *Berkracht* de Wyeliczka super anniversarium et tricesimam domini Mathie de Grodzec vicarii 23 dominis per novem cum medio gr. et duos den. Septem erant suplande feria sexta infra octavas Epifanie [9 I 1495].

Item divisimus unam sexagenam de exequiis domine Racziborzenska 23 dominis per 2 ½ gr. et 2 den.

Sedecim marc., tres fert., octo cum medio gr.

¹¹⁰ Olchawa wieś szlachecka w pow. szczyrzyckim, 6 km na S od Bochni.

¹¹¹ Mikołaj, syn Dytki z Kosocic, magister, sędzia dworu biskupa krakowskiego 1378, wikariusz i altarysta w katedrze krakowskiej, zm. 1391 — KDKK, t. 2, nr 301; zob., K. Ożóg, *Kultura umysłowa w Krakowie w XIV wieku. Środowisko duchowieństwa świeckiego*, Wrocław 1987, s. 146, nr 65.

¹¹² Czaple Małe wieś kolegiaty św. Floriana w Krakowie, w pow. krakowskim, 8 km na SW od Miechowa, zob. SGHK, cz. 1, z. 3, s. 434.

¹¹³ Jan ze Starzechowic h. Leliwa, doktor dekretów, rektor Uniwersytetu Krakowskiego, kanonik krakowski 1482–1504, scholastyk wiślicki, oficjał krakowski 1493–1501, prepozyt sądecki, pleban w Moszczenicy, Kunowie, Biesiadkach, Wieliczce, zm. 1504, zob., H. Friedberg, *Jan ze Starzechowic*, w: PSB, t. 10, s. 479 n., E. Knapke, *Akta oficjalatu*, s. 190.

¹¹⁴ Jan zw. Polska, wikariusz w katedrze krakowskiej, zm. 1374. Anniwersarz za jego duszę ustanowiony był na domu przy ul. Kanoniczej (obecnie nr 21) — MPH s.n, t. 5, s. 169 n.; KDKK, t. 2, nr 279; zob., J. Wieczorek, *Wikariusze*, nr 55; M. D. Kowalski, *Uposażenie*, s. 219.

¹¹⁵ Jan Pomorzanin h. Prus, bakałarz medycyny, kanonik wrocławski 1368–1391, archidiakon pomorski 1368–1391, kanonik wrocławski i krakowski 1378/1382–1391, kanonik gnieźnieński 1380–1391, zm. 1391, zob., M. D. Kowalski, *Pralaci i kanonicy*, nr 87.

¹¹⁶ Jakub Dominikowski, kanonik krakowski, prepozyt skalbmierski, zm. ok. 1493, zob., CAS 1462–1475, nr 87, przyp. 1.

¹¹⁷ Maciej, syn Wawrzyńca zw. Wola h. Rogala, kolektor papieski 1357, pleban w Przepuście 1357–1358, kanonik krakowski 1357–1382, kanonik w kolegiacie św. Michała na Wawelu 1363–1364, kanonik skalbmierski 1363–1364, zm. 1382. Anniwersarz za jego duszę ustanowiony był na ufundowanym przez niego domu przy ul. Kanoniczej (obecnie nr 3), zob., KDKK, t. 2, nr 293; M. D. Kowalski, *Pralaci i kanonicy*, nr 122, tenże, *Uposażenie*, s. 219 n.

[k. 6] Item divisimus duas marc. de Wyeliczka de *Barkrachth* super tricesimam Grodziec Quatuor Temporum [s.] Lucie 22 dominis per 4 gr. Octo erant suplende feria quinta ante [festum s.] Marcelli [15 I].

Item divisimus tres fl. super tricesimam et anniversarium olim domini Jeronimi prebendarii s. Georgii 22 dominis per tres cum medio gr. et 4 $\frac{1}{2}$ gr. den.

Item divisimus tres marc. et tres fert. super anniversarium et duas tricesimas dominorum Długosch senioris¹¹⁸ et iunioris¹¹⁹ et consanguineorum et benefactorum illorum 21 dominis per 8 gr., 2 den. Novem suplende erant feria tertia post [festum] Conversionis s. Pauli [27 I], quia regie maiestati contribuimus ab eisdem sexagenam.

Item divisimus quatuor marc. super anniversarium et tricesimam domini olim Alberti de Solecz vicarii 20 dominis per novem gr. et 2 den. Decem erant suplende feria quarta ante festum s. Agathe [4 II] per executores suos datas.

Item divisimus tres marc. columbacionis per serenissimam dominam reginam¹²⁰ datas 23 dominis per sex gr. et 4 den.

Item divisimus duas marc. cum sex gr. de Tharnow super tricesimam domini Hincza Quatuor Temporum s. Lucie [17 XII] 21 dominis per 4 gr., 7 den. Novem erant suplende feria tertia post [festum] s. Valentini [17 II].

Item divisimus novem fert. pro armis et gladio domini Andree Sobyensky 24 dominis per quatuor cum medio gr. feria quinta sequenti [19 II].

Quatuor gr. cirotecales recepimus.

Item divisimus novem marc. cum 22 gr., 2 tern. de offertorio successive collecto a festo ss. Simones et Jude apostolorum [28 X] usque ad dominicam Esto michi [1 III] 23 dominis per decem et novem gr. cum medio feria quinta ante dominicam Privium Carnis [5 III].

Item divisimus duas marc. instellacionis a domino Nicolao de Schydlow¹²¹ super vicariam suam 21 dominis per quatuor cum medio gr. et unum den. feria secunda Privium Carnis [2 III].

Triginta cum media marc., 14 tern.

[k. 6v] Item divisimus tres fert. cum novem gr. de columbacione per castrum collecta 23 dominis per 11 tern., 2 den. feria sexta ante [dominicam] Invocavit [6 III].

Item divisimus duas marc. de Wyeliczka de *Berkracht* super tricesimam domini Mathie Grodziec vicarii Quatuor Temporum Cinerum [11 III] 23 dominis per 4 gr. minus uno tern. Septem super erant complende feria II^a post [dominicam] Invocavit [9 III].

Item divisimus septem fert. cum sex gr., quia exactionem regalem dedimus mediam sexagenam de Boturzinska Volya super anniversarium et tricesimam olim Nicolai Wyrzinek famuli 23 dominis per tres cum $\frac{1}{2}$ gr., 2 den. 7 suplende feria quarta post [dominicam] Invocavit [11 III].

Item divisimus duas marc. instellacionis in vicariam a domino Nicolao de Lutomirsko vicario 22 dominis per quatuor gr. et duos tern. feria secunda post dominicam Reminiscere [16 III].

¹¹⁸ Jan Długosz starszy, h. Wieniawa, pleban w Kłobucku 1434–1449, kanonik krakowski 1436–1480, kantor wiślicki 1442–1444, kustosz wiślicki 1443–1479, kanonik kielecki 1452–1454, kanonik sandomierski 1456–1480, kanonik, arcybiskup-elekt lwowski 1480, zm. 1480, zob., F. Papée, *Długosz Jan*, w: PSB, t. 5, Kraków 1939–1946, s. 176–180.

¹¹⁹ Jan Długosz młodszy, brat Jana Długosza starszego, notariusz publiczny, kanonik krakowski 1453–1471, prokurator kapituły krakowskiej 1464–1471, kustosz wiślicki, pleban w Kłobucku, zm. 1471, zob., K. Piotrowicz, *Długosz Jan*, w: PSB, t. 5, Kraków 1939–1946, s. 175 n.

¹²⁰ Elżbieta Rakuszanka, córka Albrechta II Habsburga króla Niemiec i Węgier i Elżbiety Luksemburskiej, żona króla Polski i wielkiego księcia litewskiego Kazimierza Jagiellończyka 1454–1492, zm. 1505, zob., J. Garbacik, *Elżbieta Rakuszanka*, w: PSB, t. 6, Kraków 1948, s. 250–254.

¹²¹ Mikołaj z Szydłowa, wikariusz w katedrze krakowskiej 1505–1510 — *Wypisy* 1501–1515, nr 47, 124.

Item divisimus duas marc. de Przelank super tricesimam domini Christofori vicarii 23 dominis per tres cum medio gr., sex den. Septem erant suplende feria V^{ta} sequenti [19 III].

Item divisimus duas marc. cum sex gr. de Tharnow super tricesimam domini Hincza quartalis Cinerum 23 dominis per quatuor gr., 2 den. Septem erant suplende.

Item divisimus marc. latorum gr. de *Barkracht* de Wyeliczka super tricesimam Mathie Myleyow¹²² vicarii 21 dominis per 2 ½ gr. Novem suplende feria secunda post dominicam Letare [30 III].

Item divisimus tres cum media marc. pro camcha et duplici panno de exequiis olim domini Alberti de Solecz vicarii 21 dominis per octo gr. Novem suplende erant.

Recepimus septem gr. cirotecales.

Item divisimus marc. latorum gr. de Wyeliczka de *Barkracht* super tricesimam Elizabeth Watropczina¹²³ 23 dominis per 2 ½ gr. Septem suplende addidimus feria secunda post [dominicam] Judica [6 IV].

Decem et septem marc., 12 gr.

[k. 7]

Divisio pro festo solennis Pasce [19 IV 1495].

Divisimus duas marc. cum octo gr. de offertorio de exequiis domini Stanislai Swyradzsky¹²⁴ 23 dominis per quatuor cum medio gr.

Divisimus marc. super prosam s. Johannis ante Portam Latinam 23 dominis per 2 gr. et 1 den. a domino Pylcza¹ predicatore.

Divimus tres marc. et tres fert. super anniversarium Nigri¹²⁵ 24 dominis per 7 ½ gr. de dominibus de Stradomya et Gburowska de Cleparz quilibet duas missas legat pro sacerdote.

Item divisimus marc. super prosam in octava Nativitatis s. Johannis Baptiste [25VI — VII] 21 den. 13 tern., 2 den.

Item divisimus marc. super anniversarium Johannis de Vnari¹²⁶ canonici de platea Legati 20 dominis per 14 tern., 1 den.

Divisimus marc. de Sandecz super anniversarium Sathko altariste 21 dominis per 13 tern., 2 den.

Divisimus marc. de domo Pieniaskonis Quatuor Tempora S. Crucis 24 dominis per 2 gr.

Divisimus marc. de domo Michalkonis Quatuor Temporum Dziuissy 23 dominis per 2 gr., 1 den.

Divisimus tres marc. de Przelang super anniversarium et tricesimam Christofori 23 dominis per sex gr. minus 1 den. Restabant 7 suplende.

---

¹ błędnie zaczęto pisać Pylcza.

¹²² Maciej, syn Stanisława z Milejowa, bakałarz prawa kanonicznego, notariusz publiczny *imperiali auctoritate*, wikariusz w katedrze krakowskiej, altarysta św. Jana Chrzciciela w katedrze krakowskiej, kanonik sądecki 1456, zm. po 1473, zob., CAS 1433–1440, nr 71, przyp. 1, CAS 1441–1450, nr 253, przyp. 1.

¹²³ Elżbieta, córka Wilczka z Marchocic, żona Klemensa ze Strzelec Wątróbkki, zob., J. Reczek, *Klemens ze Strzelec Wątróbkka*, w: PSB, t. 12, Kraków 1966–1967, s. 591; SHGK, cz. 4, z. 1, Kraków 2006, s. 89.

¹²⁴ Stanisław Świradzki ze Świeradzie h. Zabawa, kanonik krakowski 1462–1495, prepozyt kielecki 1469–1495, oficjał krakowski 1463–1470, 1477–1490, wikariusz generalny *in spiritualibus* krakowski 1463–1464, 1470, 1489–1492, administrator diecezji krakowskiej 1471–1472 i 1487–1489, zm. 1495, zob., M. D. Kowalski, *Stanisław Świradzki*, w: PSB, t. 42, Kraków 2003–2004, s. 91–94, E. Knapek, *Akta oficjalatu*, s. 198 n., 208 n.

¹²⁵ Jan Czarny z Kielc, wikariusz w katedrze krakowskiej 1436–1448 — ZDKK, t. 2, nr 351, 536; zob., *Średniowieczne statuty*, s. 400, przyp. 38.

¹²⁶ Jan z Winiar tu błędnie nazwany kanonikiem, był tenentariuszem wsi Winiary, występuje w latach 1400–1405, zm. 1406. Anniwersarz za jego duszę był ustanowiony na domu wikariuszy katedralnych przy ul. Poselskiej — MPH s.n., t. 5, s. 158; *Starodawne Prawa Polskiego Pomniki*, t. 2, wyd. A. Z. Helcel, Kraków 1870, nr 643; CDUJ, t. 1, Kraków 1870, nr 35.

Divisimus marc. de Sandecz super anniversarium Adam de Banthkow¹²⁷ canonici et Johannis Stawsky¹²⁸ vicarii 23 dominis per 2 gr., 1 den.

Divisimus marc. de Ortis Popek super ~~anniversa~~ <Quatuor Tempora>^m Derslai 23 dominis per 2 gr., 1 den.

Divisimus duas marc. de Irzmanowycze¹²⁹ super anniversarium Johannis de Thanczyn¹³⁰ castelani Cracoviensis 23 dominis per 4 gr., 1 tern.

Item divisimus marc. cum media de Sandecz pro benefactoribus cuilibet ad legendum 22 dominis per tres gr. et quatuor den.

Item dedimus Sabbato in vigilia Pasce [I8 IV] balneales per gr. viginti sex gr. (!).

Viginti una marc. minus 2 gr.

[k. 7v]

Solucio lecturarum.

Item Mathie Schawlowsky¹³¹ vicedecano et Andree Kanczuga¹³² lecture capelle s. Mathee apostoli novem cum media marc.

Eidem domino Mathie Sawlowsky lecture sue ad altare ss. Philipi et Jacobi apostolorum octo marc.

Item Johanni Syeprowsky¹³³ tres marc. }

Item Johanni Przelanczsky¹³⁴ 3 marc. }

Item Johanni de Tarnow¹³⁵ 3 marc. }

Item Alberto de Parczow¹³⁶ tres marc. }

lecture Concepcionis Marie.

Item Nicolao de Sowky lecture s. Agnetis tres marc.

Eidem marc. cum media Omnium Sanctorum.

Item Stanislaw de Wawrzinczycze¹³⁷ lecture Vaslivsky¹³⁸ in capella s. Petri quatuor marc.

Item Andree Koszym tres cum media marc. lecture in capella Hincza.

Item Stefano lectori ad altare Nativitatis Beate Marie in capella mansionariorum tres marc.

^m pomyłkowo zaczęto wpisywać słowo anniversaria, potem je przekreślono i nadpisano Quatuor Tempora.

¹²⁷ Adam z Będkowa h. Wilczekosy, doktor dekretów, kanonik gnieźnieński 1399–1447, pleban w Wolborzu 1399–1412, kanonik krakowski 1410–1451, archiprezbiter kościoła Mariackiego w Krakowie 1413–1450, dziekan kielecki 1423–1427, kanonik sandomierski 1427–1447, kanonik poznański 1426–1451, oficjał krakowski 1413–1419, wikariusz generalny *in spiritalibus* krakowski 1413–1414, zm. 1451, zob., E. Knapiek, *Akta oficjalatu*, s. 196, 205.

¹²⁸ Jan ze Stawu zw. Stawskim, wikariusz w katedrze krakowskiej 1431–1462, zob., ZDKK, t. 2, nr 316; CAS 1433–1440, nr 207; CAS 1441–1450, nr 372.

¹²⁹ Jerzmanowice wieś królewska w pow. krakowskim, 6 km na W od Ojcowa, zob., SGHK, cz. 2, z. 2, Wrocław 1989, s. 301.

¹³⁰ Jan Tęczyński h. Topór, kasztelan wojnicki 1379–1398, starosta sieradzki 1389–1397, ochmistrz dworu królowej Jadwigi 1398–1399, kasztelan krakowski 1398–1405, starosta krakowski 1399–1405, zm. 28 X 1405, zob., UdR. Spisy, t. 4, z. 1, nr 138, 1135, 1285; J. Kurtyka, *Tęczyńscy*, s. 541–544.

¹³¹ Maciej Szawłowski, wikariusz w katedrze krakowski 1502–1535, kustosz opatowski do 1510, prebendarz w Wielogłowach, zm. przed 1535, zob., *Wypisy* 1501–1515, nr 18, przyp. 1; *Wypisy* 1534–1535, nr 1314.

¹³² Andrzej Kańczuga, wikariusz w kolegiacie skalbmierskiej 1471–1472, wikariusz w katedrze krakowskiej 1472–1504, subkolektor krakowski 1477–1485 i 1491, zm. 1504 — *Vetera Monumenta Poloniae et Lithuaniae gentiumque finitimarum historiam illustrantia*, ed. A. Theiner, t. 2, Romae 1861, s. 186–198; *Wypisy* 1400–1500, nr 85, 93; zob., CAS 1462–1475, nr 224, przyp. 1.

¹³³ Jan Sieprowski, wikariusz w katedrze krakowskiej 1471–1505 — *Wypisy* 1440–1500, nr 56, 112; *Wypisy* 1501–1515, nr 18, 44, 47.

¹³⁴ Jan Przyłęcki, wikariusz w katedrze krakowskiej jeszcze w 1507 — *Wypisy* 1501–1515, nr 18, 44, 81.

¹³⁵ Jan Tarnowita z Tarnowa, wikariusz w katedrze krakowskiej 1493–1510, zm. ok. 1510 — *Wypisy* 1440–1500, nr 162; *Wypisy* 1501–1515, nr 4, przyp. 1.

¹³⁶ Wojciech z Parczowa, wikariusz w katedrze krakowskiej, wiceprokurator kapituły krakowskiej 1515–1517, altarysta św. Katarzyny w katedrze krakowskiej, zm. 1519, zob., *Wypisy* 1501–1515, nr 18, przyp. 3.

¹³⁷ Stanisław Bakałarz z Wawrzeńcycze, wikariusz w katedrze krakowskiej, wicekustosz, altarysta św. Katarzyny, zm. 1519, zob., *Wypisy* 1501–1515, nr 19, przyp. 1.

¹³⁸ Jan Waśliwski, wikariusz w katedrze krakowskiej, zob., B. Kumor, *Dzieje diecezji krakowskiej do roku 1795*, t. 1, Kraków 1998, s. 305.

Stanislao de Szczeglin¹³⁹ lectori altaris s. Helene dedi undecim marc.
 Eidem marc. lecture s. Helene.
 Item Andree de Pylsno¹⁴⁰ lecture altaris Marie Nivis quatuor marc.
 Item eidem ibidem de alia lectura marc.
 Item Jacobi [de] Myleyow¹⁴¹ lecture [ss.] Cosme et Damiani quatuor marc.
 Item Stanislao [de] Przeworsko¹⁴² lecture ad altare s. Dorothee quatuor marc.
 Item Mathie Vocabula¹⁴³ lectori altaris s. Vincencii quatuor marc.
 Item Mathie de Wawrzinczicze¹⁴⁴ lectori in capella s. Petri tres marc.
 Item Mathie de Gosdzykow¹⁴⁵ lectori altaris s. Johannnis ante Portam Latinam quatuor marc.
 Item Mathie [de] Luthomirsko¹⁴⁶ lectori altaris s. Leonardi tres marc.
 Item Stanislao de Roginicze¹⁴⁷ lecture altaris s. Laurencii dedi marc. cum media.

Octoginta quinque marc.

[k.8]

Divisio generalis pro festo s. Adalberti [23 IV].

Divisimus sedecim scot. super anniversarium Mathie de Swyeschavycz¹⁴⁸ canonici de domo Vatroпка 23 dominis per 8 tern., unum den.
 Divisimus duas marc. super anniversarium magistri Nicolai Hinczonis¹⁴⁹ et Janek¹⁵⁰ canonicorum de domo domini Lubransky 23 dominis per quatuor gr., 1 tern.
 Divisimus marc. de Irznavycze (!) super anniversarium Nicolai Skalka¹⁵¹ officialis 23 dominis per 12 tern., 1 den.

¹³⁹ Stanisław z Szczeglina, altarysta św. Macieja i Mateusza w kaplicy cmentarnej parafii św. Szczepana w Krakowie, prepozyt oświęcimski, wikariusz w katedrze krakowskiej, zob., *Wypisy 1440–1500*, nr 99, przyp. 2.

¹⁴⁰ Andrzej z Pilzna, wikariusz w katedrze krakowskiej jeszcze w 1505 — *Wypisy 1440–1500*, nr 164, 167; *Wypisy 1501–1515*, nr 47.

¹⁴¹ Jakub z Milejowa, wikariusz w katedrze krakowskiej 1472–1495, zob., *Średniowieczne statuty*, s. 404 n., przyp. 56.

¹⁴² Stanisław z Przeworska, notariusz konsystorski 1475, wikariusz w katedrze krakowskiej 1479–1495, wiceprokurator 1483 — CAS 1462–1475, nr 246; *Wypisy 1440–1500*, nr 94, 100, 115.

¹⁴³ Maciej Wokabula z Brzezina, kustosz kolegiaty św. Idziego w Krakowie, wikariusz w katedrze krakowskiej, zm. po 1510, zob., *Wypisy 1501–1515*, nr 18, przyp. 2.

¹⁴⁴ Maciej z Wawrzeńczyc, notariusz w konsystorzu oficjała krakowskiego, wikariusz w katedrze krakowskiej, kustosz kolegiaty św. Michała na Wawelu — *Wypisy 1501–1515*, nr 103; CAS 1465–1475, nr 211, 218, 233, 234.

¹⁴⁵ Maciej z Goździkowski z Goździkowa, notariusz publiczny, notariusz w konsystorzu oficjała krakowskiego, wikariusz w katedrze krakowskiej 1483–1510, zob., *Wypisy 1501–1515*, nr 47, przyp. 1.

¹⁴⁶ Maciej, syn Marcina z Lutomirska, bakałarz sztuk wyzwolonych 1473, wyświęcony na subdiakona i diakona 1482, notariusz publiczny *imperiali auctoritate*, pleban w Lutomirsku, wikariusz w katedrze krakowskiej 1491–1495, zob., *Księga promocji Wydziału Sztuk Uniwersytetu Krakowskiego z XV wieku*, oprac. A. Gąsiorowski, Kraków 2000, s. 65; Z. Leszczyńska, *Średniowieczne statuty*, s. 405; A. Gąsiorowski, *Notariusze publiczni w Wielkopolsce schyłku wieków średnich. Katalog admisji w Gnieźnie i w Poznaniu 1420–1500*, Poznań 1993, nr 368.

¹⁴⁷ Stanisław z Rogienic, wikariusz w katedrze krakowskiej, wzmiankowany jeszcze w 1509 — *Wypisy 1501–1515*, nr 108.

¹⁴⁸ Maciej, syn Wojysława ze Świeszkowic h. Rawa, notariusz publiczny, notariusz królewski 1355–1356, kanonik krakowski 1355–1396, kustosz kielecki 1359, kanclerz dobrzyński 1361–1396, kantor sandomierski 1362–1396, zm. 1396. Anniwersarz za jego duszę i brata Świesława ustanowiony był na domu ufundowanym przez niego przy ul. Poselskiej (obecnie nr 20), zob., KDKK, t. 2, s. 321, 406; M. D. Kowalski, *Pralaci i kanonicy*, nr 121, tenże, *Uposażenie*, s. 231; J. Wroniszewski, *Ród Rawiczów. Współrodowcy Warszowiczów i Grotowiczów*, Toruń 1994, s. 51–57.

¹⁴⁹ Mikołaj Hinczowic z Kazimierza, kanonik św. Jerzego na zamku krakowskim 1412, kanonik krakowski 1413–1434, pleban w Luborzycy 1422, zm. 1434. Anniwersarz za duszę Mikołaja Hinczowica i Jana Rudzkiego ustanowiony był na domu przy ul. Kanoniczej (obecnie nr 25) — Długosz, *Liber beneficiorum*, t. 1, s. 185, zob., M. Kowalczyk, *Mikołaj Hinczowic*, w: PSB, t. 21, Kraków 1976, s. 113 n.; M. D. Kowalski, *Uposażenie*, s. 222).

¹⁵⁰ Jan, syn Prędoty z Rudzicy h. Dryja, pleban w Lisewie przed 1405, kanonik gnieźnieński, kanonik krakowski 1416–1429, prepozyt średzki 1439–1448, zm. 1448, zob., M. Czyżak, *Kapituła katedralna w Gnieźnie w świetle metryki z lat 1408–1448*, Poznań 2003, s. 346 n.

¹⁵¹ Mikołaj zw. Skałka, altarysta w katedrze krakowskiej, oficjał krakowski 1376, zm. 1376 — MPH s.n, t. 5, s. 182; E. Knappek, *Akta oficjalatu*, s. 195.

Divisimus sedecim scot. de orto post s. Nicolaum super anniversarium Egidii altariste per 8 tern., 1 den., 23 dominis.

Divisimus duas marc. super instellacionis domini Vapowsky¹⁵² super cantoriam 24 dominis per 4 gr.

Divisimus duas marc. de altari s. Vincencii super anniversarium Petri scolastici¹⁵³ 24 dominis per quatuor gr.

Divisimus marc. de Irznanovycze (!) super anniversarium Radimiri¹⁵⁴ custodis 22 dominis per 13 tern.

Divisimus marc. de domo domini Starzechowsky super anniversarium Johannis Brzesch¹⁵⁵ canonici 23 dominis per 2 gr., 4 den.

Divisimus marc. de domo Adam super anniversarium Cristini de Turba¹⁵⁶ canonici 22 dominis per 13 tern.

Divisimus marc. de altari s. Johannis ante Portam Latinam super anniversarium Johannis Sadowsky¹⁵⁷ vicecustodis 21 dominis per 14 tern. minus 1 den.

Divisimus marc. de Ortispoppek Quatuor Temporum Derslai [s.] Lucie 21 dominis per 13 tern., 2 den.

Divisimus marc. de Bochnya Quatuor Tempora abbatisse 21 dominis per 14 tern. minus 1 den. Item divisimus marc. de domo Pieniaskonis Quatuor Tempora 21 dominis per 14 tern. minus 1 den.

Quindecim marc., 16 gr.

[k. 8v] Divisimus marc. de domo Michalkonis Quatuor Temporum [s.] Lucie Dziuissy 21 dominis per 14 tern. minus 1 den.

Divisimus tres fert. Quatuor Temporum Sanoczsky de Zawada 22 dominis per 1 ½ gr., 2 den.

Divisimus marc. de Irzmanovycze super anniversarium Nowko¹⁵⁸ 22 den. per 13 tern.

Divisimus tres fert. super anniversarium Katherine Schaffranczowa¹⁵⁹ de Zawada 22 dominis per 1 ½ gr., 2 den.

Divisimus marc. super Historiam Concepcionis Marie 22 dominis per 13 tern.

---

¹⁵² Piotr Wapowski z Radochonic h. Nieczuja, doktor dekretów, kanonik gnieźnieński, kanonik krakowski, kantor krakowski 1494–1505, dziekan krakowski 1505–1536, zm. 1536, zob., *Wypisy 1440–1500*, nr 66, przyp. 5.

¹⁵³ Piotr zw. Miles, wikariusz wrocławski, kanonik krakowski 1320–1345, scholastyk krakowski 1328–1345, zm. 1345, zob., M. D. Kowalski, *Pralaci i kanonicy*, nr 189.

¹⁵⁴ Radomir, syn Floriana z Dobczyc, notariusz publiczny 1339, kustosz kościoła św. Michała na zamku krakowskim 1371–1385, kanonik wiślicki 1385, zm. 1385, zob., MPH s.n, t. 5, s. 188 n., M. D. Kowalski, *Pralaci i kanonicy*, nr 201; L. Poniewozik, *Pralaci i kanonicy wiślicki w okresie średniowiecza*, Lublin 2004, s. 215 n.

¹⁵⁵ Jan z Brześcia, notariusz publiczny, kanonik krakowski 1345–1376, zm. 1376. Anniversarz za jego duszę ustanowiony był na ufundowanym przez niego domu przy ul. Kanoniczej (obecnie nr 21) — KDKK, t. 2, nr 279; Długosz, *Liber beneficiorum*, t. 1, s. 186; zob., M. D. Kowalski, *Pralaci i kanonicy*, nr 65, tenże, *Uposażenie*, s. 219.

¹⁵⁶ Wojciech Krystynowicz z Turbii, notariusz publiczny, notariusz kolektorów papieskich Galharda de Carceres i Arnauda z Caussin, pleban w Bochni 1339, pleban kościoła św. Mikołaja za murami Krakowa 1339, altarysta w katedrze krakowskiej 1359, rektor kościoła w Zawichoście 1351–1354, kanonik krakowski 1354–1383, zm. 1383. Anniversarz za jego duszę ustanowiony był na ufundowanym przez niego domu przy ul. Kanoniczej (obecnie nr 17) — ZDKK, t. 1, nr 77; zob., M. D. Kowalski, *Pralaci i kanonicy*, nr 247, tenże, *Uposażenie*, s. 220 n.

¹⁵⁷ Jan Sadowski, wikariusz w katedrze krakowskiej, wicekustosz, zm. 1382 — MPH s.n, t. 5, s. 193.

¹⁵⁸ Tomasz z Nowko (Nowek), pleban św. Wojciecha w Krakowie 1400–1406, prebendarz św. Marii Egipcjanki w katedrze krakowskiej 1400–1406, wikariusz w katedrze krakowskiej 1401–1409, altarysta św. Władysława w katedrze krakowskiej 1402–1406, kanonik sandomierski 1404–1409, pleban św. Anny w Krakowie 1404–1409, podskarbi królewski 1407, zm. 1409 — MPH s.n, t. 5, s. 195; zob., M. Kowalczykówna, *Nowek (Nowko) Tomasz*, w: PSB, t. 23, Kraków 1978, s. 309; L. Poniewozik, *Pralaci i kanonicy sandomierscy w okresie średniowiecza*, Toruń 2004, s. 277–279).

¹⁵⁹ Katarzyna Szafrancowa, żona Piotra Szafranca podstolego krakowskiego, zm. zapewne 1383 — MPH s.n, t. 5, s. 111; J. Sperka, *Szafrancowie herbu Stary Koń. Z dziejów kariery i awansu w późnośredniowiecznej Polsce*, Kotowice 2001, s. 474 n.

Divisimus tres fert. de Zawada super anniversarium Swantoslai¹⁶⁰ custodis 22 dominis perⁿ Divisimus marc. latorum gr. de domo domini Bothurzinsky¹⁶¹ super anniversarium Nicolai Poray¹⁶² canonici 22 dominis per 17 tern., 1 den.

Divisimus tres fert. super anniversarium Marci de Tursko¹⁶³ canonici de Zawada 21 dominis per 10 tern., 1 den.

Divisimus marc. cum media de Syenyczno¹⁶⁴ super anniversarium Martini cantor¹⁶⁵ 18 dominis per 4 gr.

Divisimus marc. instellacionis Nicolai Krysky¹⁶⁶ in prebendam 23 dominis per 2 gr. et 1 den.

Divisimus marc. de Irznanovycze super anniversarium Gnawi armigeri 21 dominis per 13 tern., 2 den.

Divisimus tres marc. de domo domini prepositi Wspinek¹⁶⁷ super anniversarium magistri Pauli Wladimiri¹⁶⁸ canonici 21 dominis 7 gr. minus 1 tern. Quilibet legat missam pro sacerdote.

Divisimus marc. super anniversarium abbatisse s. Andree de Bochnya 21 den. per 13 tern., duos den.

Divisimus marc. de altari s. Dorothee super anniversarium Anne regine¹⁶⁹ 23 dominis per 2 gr., 1 den.

Divisimus tres fert. de Zawada super anniversarium Bartolomei¹⁷⁰ vicarii 23 dominis per 1 ½ gr., 1 den.

ⁿ brak podanej kwoty.

¹⁶⁰ Świętosław, syn Grzegorza z Szańca h. Orla, doktor dekretów 1379, rektor kościoła w Igołomi 1374, altarysta św. Mateusza w katedrze krakowskiej 1374–1376, kustosz kurzelowski 1376, kanonik krakowski 1379–1388, kustosz krakowski 1380–1388, oficjał krakowski 1379–1380, 1381–1382, zm. 1388, zob., M. D. Kowalski, *Pralaci i kanonicy*, nr 223; K. Ożóg, *Intelektualiści w służbie Królestwa Polskiego w latach 1306–1382*, Kraków 1995, s. 142 n.; E. Knapiek, *Akta oficjalatu*, s. 195.

¹⁶¹ Jan Boturzyński h. Czewoja, kanonik krakowski 1487–1524, kanonik sądecki, kanonik św. Michała na Wawelu, kanonik poznański, scholastyk łączycy, zm. 1524, zob., *Wypisy* 144–1500, nr 138, przyp. 3.

¹⁶² Mikołaj, syn Zawiszy z Młynów h. Poraj, kanonik wiślicki 1345–1352, kanonik krakowski 1347–1383, kanonik poznański 1348–1353, rektor kościoła św. Wojciecha w Krakowie 1350–1353, prepozyt wiślicki 1350/1–1359, prepozyt skalbmierski 1359–1383, zm. 1385. Anniwersarz za jego duszę ustanowiony był na ufundowanym przez niego domu przy ul. Kanoniczej (obecnie nr 11), zob., ZDKK, t. 1, nr 151; M. D. Kowalski, *Pralaci i kanonicy*, nr 155; tenże, *Uposażenie*, s. 222.

¹⁶³ Marek, syn Boksy z Turska, kanonik krakowski 1381–1390, zm. 1390 — MPH s.n., t. 5, s. 123; M. D. Kowalski, *Pralaci i kanonicy*, nr 126.

¹⁶⁴ Sieniczno wieś królewska w pow. krakowskim, 3 km na E od Olkusza.

¹⁶⁵ Marcin, syn Bogusława z Krakowa, magister medycyny, kanonik krakowski 1325–1338, kustosz 1325–1329, kantor 1329–1339, kanonik sandomierski 1325–1330, kanonik ołomuniecki 1329, zm. 1338 — MPH s.n., t. 5, s. 124; M. D. Kowalski, *Pralaci i kanonicy*, nr 124; L. Poniewozik, *Pralaci i kanonicy sandomierscy*, s. 239.

¹⁶⁶ Mikołaj Krzycki, podskarbi kard. Fryderyka Jagiellończyka, kanonik krakowski 1492–1502, kanonik gnieźnieński, kanonik kielecki, scholastyk krakowski 1494–1499, dziekan krakowski 1499–1504, prebendarz św. Marcina w Krakowie, zm. 1504, zob., *Wypisy* 1501–1515, nr 8, przyp. 2.

¹⁶⁷ Piotr, syn Piotra z Będkowa zw. Wspinek (Spinek) h. Wilczekosy, kanonik gnieźnieński 1447–1496, dziekan kielecki 1458, kanonik poznański 1459, prepozyt krakowski 1463–1496, zm. 1496, zob., *Wypisy* 1440–1500, nr 58, przyp. 1; M. Czyżak, *Kapituła katedralna*, s. 381.

¹⁶⁸ Paweł Włodkowiec z Brudzenia, doktor dekretów, scholastyk poznański 1411, scholastyk płocki 1398/1400–1407/1411, kanonik i kustosz krakowski 1411–1436, kanonik poznański 1418–1436, kanonik gnieźnieński 1421–1436, pleban w Kłodawie 1421–1433, rektor Uniwersytetu Krakowskiego 1414–1415, zm. 1436. Anniwersarz za jego duszę ustanowiony był na ufundowanym przez niego domu przy ul. Kanoniczej (obecnie nr 16), zob., ZDKK, t. 2, nr 450; K. Górski, *Paweł Włodkowiec z Brudzenia*, w: PSB, t. 25, Kraków 1980, s. 377–381; M. Czyżak, *Kapituła katedralna*, s. 377 n.; M. D. Kowalski, *Uposażenie*, s. 223 n.

¹⁶⁹ Anna, córka Wilhelma hr. Cilly, żona Władysława Jagiełły króla Polski 1402–1406, zm. 1406 — MPH s.n., t. 5, s. 134, K. Pieradzka, *Anna Cylejska*, w: PSB, t. 1, Kraków 1935, s. 121.

¹⁷⁰ Bartłomiej, wikariusz w katedrze krakowskiej, zm. 1391 — MPH s.n., t. 5, s. 134.

Divisimus sedecim scot. super anniversarium Sweslai¹⁷¹ canonici de domo Vatroпка¹⁷² 23 dominis per 8 tern., 1 den.

17 marc., 12 gr.

- [k. 9] Divisimus marc. de Sandecz super anniversarium Petri scolteti de Philipovicze¹⁷³ et sui consortis 20 dominis per 2 ½ gr. minus 2 den.
 Divisimus marc. super anniversarium Johannis de Thessin¹⁷⁴ vicarii de domo de platea Legati 23 dominis per 2 gr., 1 den.
 Divisimus marc. de domo Pienaskonis Quatuor Tempora Cinerum 23 dominis per 2 gr., 1 den.
 Divisimus marc. de Ortispopok Quatuor Temporum Derslai Cinerum 23 dominis per 2 gr., 1 den.
 Divisimus tres fert. de capitulo super Quatuor Tempora Sanoczsky coci 22 dominis per 1 ½ gr., 2 den.
 Divisimus duas marc. de Sandecz super anniversarium domini Sbignei cardinalis¹⁷⁵ 23 dominis per quatuor gr., 1 tern.
 Divisimus marc. super anniversarium Nicolai Goworkonis¹⁷⁶ custodis de domo domini Baruchowsky¹⁷⁷ 23 dominis per 2 gr., 1 den.
 Divisimus marc. de Bochnya Quatuor Temporum abbatisse 22 dominis per 13 den. tern.
 Divisimus marc. de domo Michalkonis Quatuor Temporum Cinerum Dziuissy de domibus Michalkonis et Oppolonis 22 dominis per 13 tern.
 Divisimus tres marc. et 14 gr. de exequiis domini Sowaczsky pro duplici panno et camcha 23 dominis per 7 gr. minus duobus den.
 Sex gr. cirotecales.
 Divisimus marc. de altari s. Vincencii super Historiam s. Vincencii 19 dominis per duos gr. cum ½.
 Divisimus quatuor marc. super Ave Stella matutina laborantibus secundum tamen exigenciam laborum et tres gr.
 Divisimus duas marc. de famulo de Wyeliczka super tricesimam Felicie de Brzeze¹⁷⁸ 23 dominis per 4 gr. et septem erant suplende.

¹⁷¹ Świesław, syn Wojysława ze Świeszkowic h. Rawa, kanonik krakowski 1353–1374, oficjał krakowski 1353, 1355–1366, 1367–1374, kanonik gnieźnieński 1357, prepozyt skalbmierski 1357–1359, prepozyt wiślicki 1359–1374, zm. 1374. Anniwersarz za jego duszę i brata Macieja ustanowiony był na domu przy ul. Poselskiej (obecnie nr 20) zob., KDKK, t. 2, s. 321, 406; M. D. Kowalski, *Pralaci i kanonicy*, nr 221; Wroniszewski, *Ród Rawiczów*, s. 51–57; E. Knapiek, *Akta oficjalatu*, s. 194 n.

¹⁷² Jan Wątróbka ze Strzelec h. Oksza, prepozyt św. Michała na zamku krakowskim 1465–1492, kanonik krakowski 1468–1491, arcybiskup lwowski 1481–1493, zm. 1493 — *Wypisy 1440–1500*, nr 54, przyp. 1; CAS 1462–1475, nr 194, przyp. 1.

¹⁷³ Piotr, sołtys z Filipowic, wzmiankowany w 1462, zob., CAS 1441–1450, nr 13, przyp. 1.

¹⁷⁴ Jan z Cieszyna, wikariusz i altarysta w katedrze krakowskiej 1386–1397, wicedziekan w katedrze krakowskiej 1397, rektor Bożego Ciała na Kazimierzu 1392–1401 — MPH s.n., t. 5, s. 136, J. Wiczorek, *Wikariusze*, nr 63.

¹⁷⁵ Zbigniew Oleśnicki h. Dębno, sekretarz królewski 1417–1421, kanonik poznański 1414, pleban w Kłodawie 1415, scholastyk sandomierski 1416–1418, kanonik sandomierski 1417–1422, kanonik krakowski 1418–1423, kanonik wiślicki 1418–1423, kanonik gnieźnieński 1421–1423, biskup krakowski 1423–1455, kardynał 1449–1455, zm. 1455, zob., M. Koczerska, *Oleśnicki Zbigniew*, w: PSB, t. 23, Kraków 1978, s. 776–784.

¹⁷⁶ Mikołaj, syn Goworka z Opola Lubelskiego zw. Goworek, kanonik i kustosz krakowski 1345–1376, kanonik sandomierski, kanonik kielecki 1350–1355, zm. 1376. Anniwersarz za jego duszę ustanowiony był na domu ufundowanym przez niego przy ul. Kanoniczej (obecnie nr 19), zob., KDKK, t. 2, nr 271; J. Wroniszewski, *Ród Rawiczów*, s. 104 n.; M. D. Kowalski, *Pralaci i kanonicy*, nr 156; tenże, *Uposażenie*, s. 218 n.

¹⁷⁷ Jan Baruchowski h. Doliwa, doktor dekretów, kanonik krakowski 1469–1507, kaznodzieja katedralny, kanonik i kantor gnieźnieński, kanonik wiślicki, kanclerz bp Jana Lutka z Brzezia, wikariusz generalny *in spiritualibus* krakowski 1501–1503, zm. 1507, zob., *Wypisy 1440–1500*, nr 66, przyp. 4; E. Knapiek, *Akta oficjalatu*, s. 209.

¹⁷⁸ Felicja z Brzezia Lanckorońska, córka Mikołaja z Brzezia Lanckorońskiego, podstolego krakowskiego, zm. 1489, zob., *Katalog dokumentów pergaminowych Biblioteki Czartoryskich w Krakowie, cz. 1 z lat 1148–1506*, oprac. W. Szelińska, J. Tomaszewicz, Kraków 1975, nr 683.

Divisimus tres fert. et quinque cum medio gr. super tricesimam olim Johannis Nossek¹⁷⁹ vicarii de domo Pieniaskonis 23 dominis per 1 ½ gr. 7 suplande erant.

Viginti marc., quatuor cum ½ gr.

- [k. 9v] Divisimus decem marc. inter laborantes secundum laborem minus et maius.
 Item remansi marcam pro prandio.
 Divisimus sex marc. de Paczanow super tricesimam de Mathie Grodzecz 25 dominis per 13 gr. cum 1 den. Octo erant suplande.
 Divisimus septem fert. et 4 gr. inter continuantes et laborantes.
 Item recepimus nobis cirotecales de decimis et feno in Kurdwanow ambo tres marc. et 18 gr.
 Item recepimus duas marc. ambo cirotecales per annum per fert. ad Quatuor Tempora.
 Item dedimus domino Paulo vicezuppario Wyelicensi¹⁸⁰ mediam sexagenam et quatuor tern.
 Item Mroczek collectori in Bochnya dedimus mediam marc.
 Item pro omeliis dedimus marc. cum media et sex gr. dedimus (!).
 Item dedimus sexagenam super memoriam domini Mathie Grodzecz.
 Item divisimus triginta novem marc. pro suplezione quartarum omnibus dominis secundum laborem unius cuiusque.
 Item remansimus lodicem boni laboris per dominum Johannem Pyeniazek de Kruslowa¹⁸¹ canonicum Cracoviensem ad deponendum circa sanctam manum s. Stanislai comunitati dominorum vicariorum legatum.
 Item remansimus duas sellas cum omnibus attinenciis pro dominis divisoribus ad decimandum oportunas.

---

67 marc., 10 gr., 4 tern.

[Baw. 222,

k. 1] [- - -] **essenciali[s - - - procurato]ria Pauli [de] Paczonow et Sthephani de Vscze.**

Czaple

Mathias Gasz et Filus kmethones de ibidem emerunt decimam pro marc. 22 manu coniuncta. Solucio pro festo Purificacionis Virginis Marie [2 II]. |Dedit marc. sex, ceterum dedit marc. 4 gr. 12| Solvit marc. viginti duas.

Irzmanowicze

Plebanus de ibidem emit decimam pro marc. octo, gr. 24. Dedit marc. duas, ceterum dedit quinque [marc.], gr. 36. Solvit in toto.

Rzeplin¹⁸²

Jan Masszurek de ibidem emit decimam pro marc. sex, gr. 12. Solucio pro Medio Quadragesime [5 III]. |Dedit marc. duas, gr. 17, ceterum gr. 19, ceterum dedit marc. unam, gr. 23, den. 7| Solvit in toto.

¹⁷⁹ Jan Nosek z Sambora, wikariusz w katedrze krakowskiej 1432–1462 — ZDKK, t. 2, nr 316, 5134, 524; zob., *Średnio-wieczne statuty*, s. 397, przyp. 31.

¹⁸⁰ Paweł Czarny z Witowic, żupnik wielicki, starosta brzeski, starosta oświęcimski 1504–1508, zob., *Urzednicy województwa krakowskiego XVI–XVII wieku. Spisy*, oprac. S. Cynarski, A. Falniowska-Grabowska, red. A. Gąsiorowski, UdR. Spisy, t. 4, z. 2, Kórnik 1990, nr 753.

¹⁸¹ Jan Pieniązek z Kruźlowej h. Jelita, kanonik krakowski 1461–1482, kanonik gnieźnieński 1461–1490, archidiakon gnieźnieński 1464–1467, dziekan łączycycki 1461–1467, zm. 1490, zob., F. Sikora, *Pieniązek Jan z Witowa*, w: PSB, t. 26, Kraków 1981, s. 90–92.

¹⁸² Rzeplin wieś szlachecka w pow. proszowskim, 4,5 km na SE od Skały.

Pielgrzymowycze

Dominus Nicolaus Kwnyeczky emit decimam pro marc. quinque.

Volicza¹⁸³

Andrzychka tabernator de ibidem emit decimam pro marc. duabus. Solucio pro festo Purificationis Virginis Marie. Solvit marc. duas.

Kadzerzinka¹⁸⁴

Garnyek de Szyrakow¹⁸⁵ cum socio emit decimam ibidem pro marc. quinque, gr. 12. Dedit marc. duas minus uno gr., ceterum dedit marc. 1, gr. 36.

Dedit Kraszek marc. 1, gr. 25.

Dedit pro procesibus et fatiga gr. 4.

<Wrosszek tenetur gr. 1 pro septima palibus, Andreas Szawthek tenetur gr. 1 pro cava>^o

[k. 1v]

[C]uapynk[a]¹⁸⁶

Mykalay Cye e[t....]slaw frater eius [emerunt deci]mam pro marc. duabus, gr. [..]. Solvit marc. duas, gr. ~~24~~24.

Strzyschava¹⁸⁷

Nicolaus tabernator cum filio emerunt decimam ibidem pro marc. septem. Solucio pro Medio Quadragesime [5 III]. Dederunt marc. 4, gr. 40, ceterum dedit gr. 36.

Syraczka¹⁸⁸

Domina Janowa emit decimam pro marc. duabus, unam debet solvere pro festo Nativitatis [Christi] [25 XII] et aliam ipso die Cinerum [8 II]. Solvit marc. ~~unam, gr. 36~~ duas.

Zavada

Blasszek tabernator de ibidem emit decimam pro marc. duabus. Solucio pro festo Purificationis Virginis Marie. Solvit marc. duas.

Pogwysdow¹⁸⁹

Blasszek tabernator de Zawada emit decimam ibidem solucio pro festo Medie Quadragesime marc. quatuor. Solvit marc. quatuor.

Mnyskowycze¹⁹⁰

Mykolay Pyekarz, Stanislaw Kopytho, Myaczyek filius Andrzyssz emerunt decimam pro marc. septem cum media. Solucio pro Carnis Privium [7 II] medietas et alia medietas pro festo Resurrectionis Domini [2 III]. Dederunt marc. ~~sex minus 10 gr.~~ septem, gr. 24.

^o *na marginesie.*

¹⁸³ Wolica niezidentyfikowana, w woj. krakowskim było kilka wsi o tej nazwie.

¹⁸⁴ Kędzierzynka wieś szlachecka w pow. szczyrzyckim, 6 km na SE od Dobczyc, zob., SHGK, cz. 2, z. 3, Wrocław 1991, s. 477.

¹⁸⁵ Sieraków wieś szlachecka w pow. szczyrzyckim, 3,5 km na N od Dobczyc.

¹⁸⁶ Kwapinka wieś szlachecka w pow. szczyrzyckim, 6,5 km na SE od Dobczyc, zob., SHGK, cz. 3, z. 2, Kraków 1997, s. 399.

¹⁸⁷ Stryszowa wieś klasztoru mogińskiego w pow. szczyrzyckim, 2,5 km na S od Gdowa.

¹⁸⁸ Sieradzka wieś szlachecka w pow. szczyrzyckim, 11 km na SE od Gdowa.

¹⁸⁹ Pogwizdów wieś szlachecka w pow. szczyrzyckim, 5,5 km na S od Bochni.

¹⁹⁰ Nieszkwice Wielkie wieś szlachecka w pow. szczyrzyckim.

<Nicolaus Pyekarz et Mathias Andrissovycz de Mnyszkovycze solverunt 6 marc. minus 10 gr. Johannes Kapytho tenetur 7 fert. minus 2 gr. Jan Wlothkovycz tenetur marc. 1, gr. 16, tenetur ceterum tenetur gr. [..] gr. 15>^p

[k. 2] Olchawa

Jan advocatus, Marczyn Kopytho, Petrus villicus et alii omnes incole de ibidem emerunt decimam pro marc. quindecim. Solucio pro Medio Quadragesime. Solverunt marc. quindecim.

Lomna¹⁹¹

Pyotr Madey emit et Lewarth Maczyek, Mathias Kwszina et alii omnes incole emerunt decimam pro marc. tribus solucio pro dominica Invocavit [12 II]. Solverunt marc. tres.

Polomna¹⁹²

Woythek Szwerz, Maczyek Stholycz et alii omnes incole emerunt decimam pro marc. duabus. Solucio dominica Invocavit. Solverunt marc. duabus minus mediente.

Curdwanow

Villicus de ibidem solvit marc. unam.

Pyotr Bakak solvit marc. unam pro toto anno.

Valach solvit marc. unam.

Molendinator solvit marc. unam, gr. 18, ceterum gr. 6 24.

Szlawyecz solvit marc., gr. 12.

Ceterum pro feno percepi marc. quinque, gr. 12.

<Marc. 5, gr. 30>^q

Bochnya

Feria II post octavas Visitacionis Virginis Marie [10 VII] percepi per manus Rakowyecz pro undecim septimanis marc. 1, gr. 18.

Feria V ante Edvigiis [19 X] percepi de Bochnya pro manus Rakowyecz marc. 1, gr. 30 pro 13 septimanis.

Feria III infra octavas Epiphaniarum [10 I] percepi de Bochnya pro tredecim septimanis marc. unam, gr. 30.

<Marc. 3 4, gr. 30>

[k. 2v] Wyeliczka

Percepi de famulis^s pro duobus laboribus marc. tres, gr. 4.

De eisdem peccunis dedi colectorowi gr. 6.

Feria III [in]fra octavas Epiphaniarum percepi de famulis pro 4 laboribus marc. quinque, gr. 11, den. 9.

Ceterum recepi de famulis marc. duas, gr. 12, den. 9 et duo *zyelagy*.

Item percepi pro septimanis septem marc.^t, gr. 22, den. 12.

^p zapiska na skrawku papieru dołączonym do księgi.

^q na marginesie.

^r na marginesie.

^s poprawione famulus.

^t skrót marca napisany rozdzielnie jak 4.

¹⁹¹ Łomna wieś szlachecka w pow. szczyrzyckim, 9 km na SE od Bochni, zob., SHGK, cz. 3, z. 4, Kraków 2003, s. 963.

¹⁹² Połom wieś szlachecka w pow. szczyrzyckim, 5 km na SW od Wiśnicza Starego.

Septimane *Barchrathk*.

Percepi a Glynszky pro septimanis novem marc. quinque, gr. 36.

Item Quatuor Temporum Penthecostes percepi marc. 2, gr. 24.

Item percepi Quatuor Temporum S. Crucis marc. 2, gr. 24.

Item percepi a Glynszky pro 17 septimanis marc. 10, gr. 41, den. 6.

Percepi a Glynszky fl. 14, gr. 9, den. 6.

Per dominum Nicolaum.

<Marc. 29, gr. 38, den. 15>^u

Capitulum ecclesie Cracoviensis.

Domini procuratores solverunt comunitati vicariorum marc. quatuor.

Sandecz

Feria V ipso die ss. Innocentum [28 *XII*] percepi de ibidem per Johannem consulem marc. decem septem cum media, gr. quatuor.

Cracowczik Nicolaus

Percepi de Przelak marc. sex, gr. 22, den. 9-32.

Zwyerzyniecz¹⁹³

[- - - -]

Przibiszlawycze¹⁹⁴

Solvit duas marc. per dominum Johannem de Przelak.

[k. 3] Paczonow

Percepi de ibidem marc. decem.

Tharnow

Percepi per dominum baccalarium Wawrzyczicza pro rata s. Johannis Baptisti [24 *VI*] marc. undecim, gr. 12.

Feria II infra octavas Epiphaniarum [9 *I*] percepi per dominum Johannem de Tharnow custodem ecclesie marc. undecim, gr. 12 pro rata Nativitatis Christi [25 *XII*].

Bothurzyn¹⁹⁵

Percepi marc. duas, gr. 24.

Skothnyky

Dominica Reminiscere [19 *II*] solverunt de ibidem marc. duas.

Ortus Egidii post s. Nicolaum.

Percepi gr. 32.

Ortus post Kazimiriam

[- - - -]

^u *na marginesie.*

¹⁹³ Zwierzyniec (obecnie dzielnica Krakowa) wieś z klasztorem norbertanek w pow. krakowskim.

¹⁹⁴ Przybysławice wieś królewska w pow. ksiąskim, 6 km na W od Książa Wielkiego.

¹⁹⁵ Boturzyn (obecnie nie istnieje jako osobna miejscowość, na przełomie XV i XVI w. weszła prawdopodobnie w skład Igołomi) wieś szlachecka w pow. proszowickim, 12 km na SW od Proszowic, zob., SHGKr, cz. 1, 2, Wrocław 1985, s. 202.

Garlicza
Solvit unam marc.

[k. 3v] **Domus dominorum canonicorum**
Szadak¹⁹⁶, Lubranszky¹⁹⁷
Solvit marc. duas feria VI ante [festum s.] Barbare [8 XII].

Stharochowsky
[- - - -]

Baruchowszky
Solvit per dominum Stephanum marc. duas.

Lelowszky¹⁹⁸
Solvit per dominum Sthephanum marc. unam.

Adam
Solvit per dominum Sthephanum marc. unam.

Skalka
Solvit marc. unam cum ½.

Bothurzinszky
Solvit marc. unam, gr. 16.

Roza
Item de domo eadem marc. due, gr. 12.

Konarszky¹⁹⁹
Solvit marc. unam.

[k. 4] Coszeleczszky²⁰⁰
[- - - -]

¹⁹⁶ Jakub z Szadka h. Wieniawa, doktor dekretów 1460, kanonik sandomierski 1446–1463, prepozyt w Obrazowie 1454–1465, oficjał sandomierski 1452–1458, kanonik kielecki 1455–1461, proboszcz przemyski 1468–1470, kanonik krakowski 1460–1487, wikariusz generalny *in spiritualibus* krakowski 1476–1487, zm. 1487, zob., F. Kiryk, *Jakub z Szadka*, w: PSB, t. 10, Kraków 1962–1964, s. 367 n.; L. Poniewozik, *Pralaci i kanonicy sandomierscy*, s. 193–195; E. Knappek, *akta oficjalu*, s. 209.

¹⁹⁷ Grzegorz Lubrański z Lubrańca h. Godziemba, kanonik krakowski, kanonik gnieźnieński, sandomierski, poznański, archidiakon krakowski 1487–11493, dziekan krakowski 1493–1500, zm. 1500, zob., *Wypisy 1440–1500*, nr 111, przyp. 1. Jakub z Szadka i Grzegorz Lubrański mieszkali w domu ufundowanym przez Mikołaja Hińczowica przy ul. Kanoniczej (obecnie nr 25).

¹⁹⁸ Jakub Lelowski z Radoszownicy, kanonik krakowski 1457–1488, wikariusz generalny *in spiritualibus* krakowski 1463, pleban w Lelowie, zob., *Wypisy 1440–1500*, nr 17, przyp. 2; E. Knappek, *akta oficjalu*, s. 207.

¹⁹⁹ Jan Konarski h. Awdaniec, kanonik krakowski 1494–1503, kanonik gnieźnieński 1496, dziekan kielecki 1495, prepozyt krakowski 1497–1503, kanonik poznański 1499, biskup krakowski 1503–1525, zm. 1525, zob., M. Goetel-Kopffowa, *Konarski Jan*, w: PSB, t. 13, Kraków 1967–1968, s. 458–461.

²⁰⁰ Maciej Raciąg Kościeski h. Kościesza, notariusz publiczny, wicekomes, pleban w Raciążu i Kościelcu, altarysta św. Tomasza z Akwinu i św. Tomasza Kantuaryjskiego w katedrze krakowskiej, prebendarz św. Pankracego w Starym Brzesku, kanonik gnieźnieński 1504–1521, kanonik krakowski 1506–1521, kanonik i kustosz kruszwicki, kanonik kolegiaty św. Jerzego na Wawelu, zm. 1521, zob., *Wypisy 1501–1515*, nr 93, przyp. 2.

Palatinus²⁰¹

Solvit per Petrum Vlinszky marc. unam, gr. 16.

Spinek

[- - - -]

Goslawszky

Solvit marc. duas.

Pieniaszkonis

Perciepi de eodem (!) domo pro prima rata marc. quinque. Ceterum dedit marc. quinque.

Nasziachowita

[- - - -]

Pistor

Dedit per dominum Stephanum marc. tres.

[k. 4v]

Domus Zithowa

Feria III ipso die s. Marcelli [16 I 1498] dedit per dominum Stephanum marc. tres.

Kyelbasa²⁰²

[- - - -]

Barbitonsoris

Die dominico |solvit| ante [festum s.] Adalberti [22 IV] solvit de domo eadem marc. tres.

Oppolska

[- - - -]

Secuntur domus in Kazimiria

Domus murata

Feria IIII ipso die s. Luce [13 XII] percepi marc. unam minus tribus gr.

Domus parwa

Dedit gr 12.

Domus in Stradomia

Skorce

Solvit per sapienciam gr. 24.

[k. 5] Domus Stanislai |sutoris| <Coniusszar >^v

^v *nadpisane atramentem innego koloru.*

²⁰¹ Jan z Tęczyna zw. Wojewodą (Palatinus) h. Topór, syn Jana Tęczyńskiego wojewody krakowskiego, magister atrium 1456, kanonik krakowski 1453–1458, zm. 1458, zob. J. Kurtyka, *Tęczynscy*, s. 559.

²⁰² Wincenty Kielbasa h. Nałęcz, notariusz publiczny *imperiali auctoritate* 1456, sekretarz królewski 1466, kanonik poznański, kanonik gnieźnieński, kanonik krakowski, prepozyt wiślicki, biskup chełmski 1467–1478, administrator diecezji pomezkańskiej 1467–1478, zm. 1478, zob., K. Górski, *Kielbasa Wincenty*, w: PSB, t. 12, Kraków 1966–1967, s. 404–406.

Solverunt pro Quatuor Temporum Penthecostes gr. 9.
Solvit pro binis Quatuor Temporum S. Crucis et [s.] Lucie gr. 18^w.

Jacobi |Piscatoris| <Kopczowszky>^x
Solvit pro Quatuor Temporum Penthecostes gr. 9.
Solvit pro Quatuor Temporum S. Crucis gr. 9.

Szoltisek
[- - - -]

Domus in Cleparzs
[- - - -]

Prima Gabrielis
Solvit unam marc. de domo ubi nunc Lupus moratur.

|Pellificis| Rotifex
Solvit unam marc., gr. duodecim.

Gburowska alias Giczal.
[- - - -]

Domus funificis
Solvit unam marc.

[k. 5v] Padzychow in Cleparz[s].
Villicus de ibidem solvit de censu annuali marc. unam, gr. 16.
Area Thoporkowszka solvit gr. 36.
Blaskowa Elizabeth solvit gr. 33.
Blazek solvit marc. unam, gr. 6.
Slanislaw Szosznya solvit gr. 24.
Valentinus textor solvit gr. 30.
|tenetur fert.| solvit gr. 12.
Katherina Zonczanka solvit gr. 16, den 9.
Szwyathoslaus de una area solvit gr. 28.
Item de alia area |tenetur| solvit gr. 24.
Wlowbramowszką area solvit marc. unam minus gr. et 9 den.
Area Nyemeycz solvit gr. 36.
Szonka solvit gr. 36.
Carpentarius Mykolay <solvit>^y gr. 18.

Secuntur decime super quartas pecuniales

Czirmna
[- - - -]

^w poprawiono 19 na 18.

^x nadpisane atramentem innego koloru.

^y nadpisane.

- Nova Gora
[- - - -]
- [k. 6] Myakyna
[- - - -]
- Secuntur altaria**
Altare s. Martini.
Peripit de eodem altari marc. duas.
- Altare Omnium Sanctorum.
[- - - -]
- Altare s. Katherine.
Percepi marc. de altari eodem unam.
- Altare s. Johannis Baptiste.
Percepi de eodem altari marc. unam a doctore Labyszyn²⁰³.
- Altare s. Anne.
Sabbato ipso die ss. Undecim Milia Virginum [21 X] de (!) plebanus in Mychoczyn et custos de Opathow²⁰⁴ solvit marc. duas de predicto altari.
- Altare s. Dorothee.
Solvit marc. unam per Stanislaum Pistorek vicarium eiusdem ecclesie.
- [k. 6v] Item percepi unam marc. a domino Stanislao de Szczeglyn super Historiam Transfiguracionis Domini.
- [k. 8] Kaszymyrz
Percepi marc. 1, gr. 36 a carnificibus feria III post festum s. Stanislai in Maio [10 V].
Feria VI ante Assumpcionem Virginis Marie [11 VIII] percepi a carnificibus marc. unam, gr. 36.
Feria II ante [festum ss.] Simonis et Jude [23 X] percepi de Kasimiria marc. unam, gr. 36.
Ceterum percepi per Jacobum seniore[m] marc. unam, gr. 36.
- [k. 8v] **Percepta casualia anni Domini 1497.**
Feria 2^a ipso die ss. Philippi et Jacobi [1 V] percepi a reliquis gr. 5, den. 2.
Feria III^a Rogacionum [2 V] percepi de offertorio den. 5.
Feria IIII ipso die Exaltacionis S. Crucis [3 V]^z percepi de offertorio gr. 7, den. 15.
Feria V ipso die Ascensionis Domini [4 V] percepi de offertorio gr. 6, den. 10
Feria VI ipso die s. Floriani [5 V]²⁰⁵ percepi de offertorio gr. 1, den. 5.
Die dominico alias infra octavas Ascensionis Domini in vigilia s. Stanislai martyris [7 V] percepi de offertorio gr. 22, den. 9.

^z *powinno być* Invocavit S. Crucis.

²⁰³ Andrzej z Łabiszyna, kanonik krakowski 1498, profesor teologii od 1487 r., rektor Uniwersytetu Krakowskiego 1496–1497, zm. 1498 r., zob., H. Barycz, *Andrzej z Łabiszyna*, w: PSB, t. 1, Kraków 1935, s. 107 n.

²⁰⁴ Albert, kustosz w Opatowie 1493–1503, pleban w Miechocinie, altarysta św. Anny w katedrze krakowskiej, zob., CAS 1462–1475, nr 60, przyp 1.

²⁰⁵ W 1497 r. Wniebowstąpienie przypadało 4 maja i z tej racji święto św. Floriana obchodzone było 5 maja.

Feria II ipso die s. Stanislai [8 V] percepi a reliquis per totam diem marc. unam et de altari magno gr. 46, den. 12.

Feria III in crastino s. Stanislai [9 V] percepi a reliquis gr. 17, den. 12.

Feria IIII [10 V] percepi a reliquis gr. 23, den. 6.

Feria V infra octavas s. Stanislai [11 V] percepi a reliquis per totam diem gr. 12, den. 1.

Feria VI [12 V] percepi a reliquis per totam diem infra octavas s. S[tanislai] gr. 23, den. 4.

Sabbato in vigilia Penthecostes [13 V] percepi a reliquis gr. 4, den. 12.

Die dominico Penthecostes [14 V] omnes reliquie (!) erant in magno altari, eodem die percepi de offertorio ab omnibus reliquis et ad manus s. Stanislai marc. unam, gr. 16, den. 17.

Summa marc. 4, gr. 44.

[k. 9] Feria II post Penthecostes alias in octava s. Stanislai [15 V] percepi a reliquis gr. 29, den. 10.

Feria III post Penthecostes [16 V] percepi a reliquis et a magno altari gr. 14, den. 7.

Feria IIII post Penthecostes [17 V] in aniversario Universitatis²⁰⁶ percepi de offertorio den. 7, expeditis officialibus.

Feria VI post Penthecostes [19 V]^{aa} in conclusione aniversarii dominorum canonicorum percepi de offertorio gr. 4, expeditis officialibus. Pilszno, Costen²⁰⁷ non erant.

Die dominico S. Trinitatis [21 V] percepi de magno altari gr. 1, den. 2, expeditis officialibus.

Feria II ipso die [s.] Bernhardi [22 V]^{bb} percepi de offertorio den. 17, expeditis officialibus. Pistoris, Costhen, Schidlow, Pilszno non erant.

Die dominico Dedicacionis ecclesie [4 VI]²⁰⁸ nichil.

Feria IIII infra octavas Dedicacionis [7 VI] percepi de offertorio in aniversario regis Kazimirii²⁰⁹ gr. 3, den. 17, expeditis officialibus. Costhen [non erat].

Feria V ipso die [ss.] Petri et Pauli apostolorum [29 VI] percepi de offertorio gr. 6, den. 4. Paczonow et Costhen [non erant].

Die dominico Visitacionis Virginis Marie [2 VII] percepi de magno altari nichil.

Feria V in die s. Laurentii [10 VIII] percepi a reliquis gr. 3, den. 6.

Ipsa die Assumcionis Virginis Marie [15 VIII] de magno altari de offertorio percepi [nichil] den. 3.

Summa marc. 1, gr. 16, den. 1.

[k. 9v] Feria V ipso die s. Bartholomei [24VIII] percepi a reliquis gr. quinque, den. 4. Vocabula, Costen, Korbyel non erant.

Feria V ipso die S. Crucis [14 IX] percepi a reliquis gr. quinque, den. 6.

Ipsa die s. Mauricii^{cc} [22 IX] percepi de offertorio gr. 1, den. 15.

^{aa} powtórzone post Penthecostes.

^{bb} Błędnie zapisano św. Bernarda zamiast św. Bernardyna. Dzień św. Bernardyna ze Sieny w diecezji krakowskiej był obchodzony 21 V, w 1495 r. z powodu okurencji ze świętem Św. Trójcy przeniesiony został na dzień 22 V.

^{cc} zaczęto błędnie pisać Maury- i w trakcie pisania poprawiono nadpisując c na długą łaskę y.

²⁰⁶ Krakowskie Studium Generale zostało powołane przez króla Kazimierza Wielkiego 12 V 1364 w dzień Zesłania Ducha Świętego. Rocznice tego wydarzenia obchodzono w najbliższym dogodnym terminie po uroczystości Zesłania Ducha Świętego, zob., M. Baster, *Akt publiczny*, s. 80 n.

²⁰⁷ Mikołaj z Kościana, wikariusz w katedrze krakowskiej, penitencjarz i altrysta św. Benedykta w katedrze krakowskiej, zm. ok. 1536, zob., Wypisy 1501–1515, nr 47, przyp. 2.

²⁰⁸ Katedra wawelska poświęcona została 28 III 1364, ale uroczystość poświęcenia kościoła katedralnego obchodzono w drugą niedzielę po Św. Trójcy, zob., *Kolektarz wawelski sprzed 1526 roku świadek liturgii Kościoła krakowskiego w XV, XVI i XVII wieku*, oprac. Sz. Fedorowicz, *Monumenta Sacra Polonorum*, t. 3, Kraków 2007, s. 226.

²⁰⁹ Kazimierz Jagiellończyk, syn Władysława Jagiełły i Sonki Holszańskiej, ur. 29/30 XI 1427, wybrany na króla Czech 1438, wielki książę litewski 1440–1492, król Polski 1447–1492, zm. 7 VI 1492, zob., S. M. Kuczyński, *Kazimierz Jagiellończyk*, w: PSB, t. 12, Kraków 1966–1967, s. 269–274; M. Bogucka, *Kazimierz Jagiellończyk i jego czasy*, Warszawa 1981.

Feria III in vigilia s. Stanislai in autumnno [26 IX] in primis vesperis percepi a reliquis gr. 15, den. 10. Paczonow, Costhen Pylsznyo [non erant].

Ipsa die s. Stanislai [27 IX] de magno altari percepi de offertorio gr. 9, den. 16, expeditis officialibus. Costhen et Pylszno [non erant].

Item a reliquis eodem die percepi marc. unam, gr. 14, den. 11. Eodem in vesperis percepi gr. 15, den. 12.

Feria V ipso die s. Venceslai [28 IX] percepi a reliquis de mane gr. 20, den. 6. Costen, Pylszno [non erant]. In vesperis gr. 8, den. 8.

Feria VI ipso die s. Michaelis [29 IX] de mane et per missam percepi gr. 14, den. 15. In vesperis percepi gr. 8, den. 15.

Sabbato ipso die s. Ieronimi [30 IX] percepi^{dd} a reliquis gr. 6, den. 5. Tarnouita [non erat].

Die dominico post [festum s.] Ieronimi [1 X] percepi a reliquis gr. 27, den. 6.

Feria II post [festum s.] Ieronimi [2 X] percepi a reliquis gr. 13, den. 14. Vocabula, Pistoris [non erant].

Feria III post [festum s.] Ieronimi [3 X] percepi a reliquis gr. 21, den. 9. Paczonow, Costhen, Corbyel [non erant].

Summa marc. 3, gr. 47, den. 8.

[k. 10] Feria IIII in die s. Francisci [4 X] percepi gr. [- -]. Paczonow, Corbyel, Costen non [erant].

Feria V infra octavas s. Venceslai [5 X] percepi gr. 5, den. 6. Paczonow, Costhen, Tarnouita, Corbyel non [erant].

Feria VI in crastino [festi s. Venceslai] [6 X] percepi de exequis capituli gr. 2, officialis expeditis. Eodem die a reliquis percepi gr. 8, den. 3. Costhen non erat.

Sabbato [7 X] a reliquis percepi gr. 4, den. 5. Vocabula non erat.

Die dominico [8 X] percepi a reliquis gr. 13, den. 3. In vesperis gr. 6, den. 5. Costhen, Paczonow, Corbyel [non erant].

Feria II in die s. Dyonisii [9 X] percepi gr. 10, den. 11. Tarnouita, Corbyel [non erant].

Feria III ipso die [s.] Gereonis [10 X] percepi [gr.] 13, den. 2 a reliquis. Paczonow, Tarnow[ita non erant].

Feria IIII ultimo die [11 X] percepi a reliquis gr. 4, den. 3. Costhen, Tarnouita non [erant].

Die dominico ipso die s. Edvigiis [15 X] percepi gr. 11, den. 4.

Item summa de offertorio in vigilia et ipso die s. Stanislai et pro totam octavam percepi a reliquis et de magno altari marc. sex, gr. 23.

Percepi a domino Stephano de malis peccunis gr. 31, den. 6.

Et sic in toto erant marc. septem, gr. 6.

Die dominico ipso die s. Cordule [22 X] percepi a reliquis gr. 1, den. 12.

Ipsa die s. Martini [11 XI] percepi gr. 2, den. 4. Tarnouita, Costhen [non erant].

Summa marc. 2, gr. 25, den. 2.

[k. 10v] [Feria VII] ipso die s. Katherine [25 XI] percepi a reliquis gr. 2, den. 15. Costhen, Tarnouita [non erant].

Feria V ipso die s. Katherine^{ee} percepi de offertorio a reliquis gr. 3, den. 2.

Feria III ante Visitacionem Virginis Marie [5 XII]^{ff} percepi marc. unam, gr. 12 a domino bacca[la]rio Wawrzyczcza super anniversarium plurimum sacerdotum.

^{dd} powtórzone percepi.

^{ee} pomyłka w datacji, w 1497 r. święto św. Katarzyny przypadało w sobotę.

^{ff} pomyłka w datacji, chodzi niewątpliwie o święto Niepokalanego Poczęcia NMP (8 XII).

Item percepi ad eodem baccalario marc. aliam, gr. 12.
 Feria VI ante [festum s.] Marthe percepi marc. unam, gr. 12 pro anniversario plurium (!) sacerdotum ab domino baccalario Wawrz[ynczyca].
 Item feria V ante Nativitatem Christi [20 XII] percepi a baccalario Wawrzynczyca marc. duas super anniversarium Mathie Lysszy piie memorie.
 Feria II ipso die Nativitatis Christi [25 XII] percepi de magno altari gr. 4, den. 1. Costen erat, Paczonow non.
 Feria III [27 XII] percepi a reliquis gr. unum, den 16. Vocabula non erat.
 Feria V ipso die [ss.] Inocentum (!) [28 XII] percepi a reliquis gr. quinque, den. 4.
 Feria II [ip[se]] ante [festum s.] Marcelli [15 I 1498] percepi a domino Johanne de Przelak marc. quatuor super aliversarium (!) olim Alberti de Solyecz.
 Feria II ipso die s. Agathe [5 II 1498] percepi de offertorio gr. duos. Paczonow, Vocabula non erant.
 Feria V ipso die s. Petri conkathedra [22 II 1498] regia maiestas posuit ad offertorium fl. duodecim in auro pro 20 personis. Korbyel non erat.
 Etiam est divisum solum unus fl. <remanet fl. >^{eg} malus, qui fecit marc. 7, gr. 33.

Summa marc. 17, gr. 40, den 2.

Accounts of the Cracow Cathedral Vicarii Perpetui College from 1493–1495 and 1497–1498

First information about the Cracow cathedral vicarii, i.e. the deputies of prelates and canons, comes from the early thirteenth century. Initially, the vicarii acted as the personal deputies of canons and prelates, arbitrarily nominated and discharged by the latter. A community of cathedral vicarii did not emerge until the first half of the fourteenth century. The college of the Cracow cathedral vicarii possessed a statute defining the duties and rights of its members. The fundamental obligations included the celebration of liturgy in the cathedral church. Consequently, the vicarii were compelled to possess holy orders and to reside permanently next to the cathedral. The college had the right to decide about its inner issues and property, the latter being composed of incomes from own villages, the monetary and snopowa tithe, revenues from rent secured with landed estates, and several real estates in Cracow, Kazimierz, and Kleparz. This property was administered by two procuratores, who carefully recorded all incomes and expenses. Extant fragments of the accounts of the college of the Cracow cathedral vicarii originate from 1493–1495 and 1497–1498 and comprise excellent material for studying the economic foundations of the college's functioning. The acts in question also contain interesting data about the settlement and its area, rent, number of peasants, names, and toponymy. The sources provide information about the actual incomes received by the vicarii.

---

^{eg} *nadpisano*.

146 1494
 Sequuntur distribu-
 ta maiora tam es-
 sentialiū qm ca-
 sualiu in promua-
 tione Johis de pre-
 lant et Alberti de
 parizon de Anno do-
 cto tunc nonagesio
 Quarto 1494

1° dedimus in villa paterosted
 77 04 grossos 64 denarios 77 04

2° dimimus dodecim in villa m. ab
 de offerendo et reliquis infra octavas
 scti Stanislai in maso et in re diti
 Regis ex hinc gavia et i festo pater-
 ostes per tres dies et i annua
 riu Regis scti paterostes collatos
 77 04 p mediam viciniam in
 vno grossos scti paterostes

3° dimimus in villa m. ab
 de offerendo ad reliquias

4° dedimus in villa paterostes
 77 04 grossos 64 denarios collatos
 77 04 de landemow a iheronima a vno
 fideiue capto in villa m. ab

5° de lanceo de Ghotzthuy a duobus
 vicis dedimus mediam viciniam

6° de Thavonow de consilio ex lanceo
 de lanceo et alio a vicis duobus
 in villa m. ab dedimus vicis in vic-
 sia m. ab et sep grossos

7° a dno hualao de Thavonow de vno
 paterostes vicis a paterostes vicis
 77 04 a vno de Carlsruza vicis vicis

viginti m. ab hinc festo

1. Lwowska Naukowa Biblioteka im. W. Stefanyka
 NAN Ukrainy, fond 4, opys 1, Baw. 218, k. 3:
 Wydatki większe z r. 1494.

percepta Casualia An-
 ni domini 1494

ffm 2a xpo die scti philippi et ja:
 coly pel a peliquis gross 5 32

ffm paterostes pel de offi 35

ffm xpo die exultationis scti paterostes
 pel de offi gross 1 35

ffm xpo die ascensionis domini pel
 de offi gross 5 31

ffm xpo die scti spiritus pel de
 offi gross 1 35

Die domini ante ius octavas ascen-
 sionis domini paterostes scti Stanislai
 vicis pel de offi gross 22 39

ffm xpo die scti Stanislai pel a pe-
 liquis paterostes vicis vicis vicis vicis
 vicis vicis vicis gross 26 312

ffm iustitiam scti Stanislai pel
 a peliquis gross 11 312

ffm pel a peliquis gross 23 35

ffm infra octavas scti Stanislai pel
 a peliquis paterostes vicis gross 12 31

ffm pel a peliquis paterostes vicis
 infra octavas scti gross 23 35

Ballato paterostes paterostes pel
 a peliquis gross 2 312

Die domini penthecoste vicis pel
 que erat in vicis vicis vicis vicis
 die pel de offi vicis vicis vicis vicis
 vicis vicis scti Stanislai vicis vicis
 gross 10 311

Summa 22 35

2. Lwowska Naukowa Biblioteka im. W. Stefanyka
 NAN Ukrainy, fond 4, opys, Baw. 222, k. 8v:
 Dochody poboczne z r. 1497.